

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

CUMARTESİ 25 MART 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1720,

Savcı Doğan Oz, Ulkü Ocakları ve MHP'lilerin tepkisine neden olan yurt aramalarını yapıyordu

Cumhuriyet Savcısı Doğan Öz Ankara'da pusu kurularak öldürüldü

2 polis memurunun Ülkü Ocakları üyeleri tarafından öldürüldüğünün POL-DER yöneticileri tarafından açıklanmasından sonra, dün de Ankara Cumhuriyet Savcılarından **Doğan Öz,** evinden çıkıp arabasına binerken, MHP'li veya Ülkü Ocakları üyesi olduğu bildirilen bir caninin saldırısına uğramış ve ikisi beynine, biri de gözüne isabet eden üç kurşunla olay yerinde derhal ölmüştür.

Otomatik silahla vurulduğu anlaşılan Ankara Cumhuri-

ANKARA (İSTA

yet Savcısı **Doğan Öz**'ün Ülkü Ocakları ve MHP'nin tepki gösterdiği **«okul ve yurt aramaları»**nı gerçekleştiren ve Kontr-gerilla dosyasını inceleyen savcı olduğu öğrenilmiştir.

CİNAYET NASIL İŞLENDİ

Edinilen bilgiye göre, Ülkü Ocakları ve Site Yurdu ile ilgili tahkikatları sürdüren ve hazırlık evrakı bölümünde çalışan Savcı Yardımcısı, öğrenildiğine göre dün sabah saat 08.30'da görevine gitmek üzere Bayındır Sokaktaki evinden ayrılmıştır. **Doğan Öz,** daha sonra Kızılırmak Caddesinde park ettiği 20 DE 855 plakalı Anadol marka arabasına binmiştir. Öğrenildiğine göre, Savcı Yardımcısı otomobiline bindikten sonra aracı çalıştırmış ve motorun ısınmasını

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Türkeş'in Hitler'le ilişkisi CHP Ortak Grup Toplantısında ele alınıyor

☆ TÜRKEŞ HAKKINDA MECLİS ARAŞTIRMASI İSTEYEN ÖNERGEYİ, 12 CHP MİLLETVEKİLİ İMZALADI

☆ GİZLİ NAZİ BELGESİYLE İLGİLİ MECLİS ARAŞTIRMASI AÇILMASINA İLİŞKİN ÖNERGE CHP GRUP YÖNETİM KURULUNA VERİLDİ

ANKARA, (İSTA)

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, Cumhuriyet Senatosu eski Başkanlarından Tekin Arıburun ve 12 Mart dönemi Başbakan Yardımcılarından Sadi Koçaş'ın Hitler'le ilişkileri olduğunu anlatan ve gazetemizde yayınlanan belgenin CHP Millet Meclisi ve Senato ortak grubunun Salı günü yapılacak ortak toplantısında ele alınacağı öğrenilmiştir.

Belge ile ilgili olarak uzun süredir çalışmalar yapmakta olan CHP Milletvekillerinden 12'si konunun parlamentoda görüşülmesini sağlamak amacıyla bir araştırma önergesi hazırlamışlar ve önergelerini CHP Grup Yönetim Kuruluna vermişlerdir. İsmail Hakkı Öztorun, Nizamettin Çoban, Cemal Akgün, Veli Yıldız, Mustafa Gelen, Orhan Akbulut, Hüseyin Kaleli, İsmet Çanakçı, Şükrü Bütün, Ahmet Çobanoğlu, Durmuş Ali Çalık, Mustafa Gazalcı ve Halil Alkül'ün imzaladıkları önerge CHP Millet Meclisi Grup Yönetim Kurulunun önceki gece yapılan toplantısında ele alınmıştır. Grup Yönetim Kurulu yaptığı uzun görüşmeden sonra önergenin ortak grupta da görüşülmesini ve daha sonra Millet Meclisi Başkanlığına verilmesini kararlaştırmıştır.

CHP Milletvekili ve Cumhuriyet Senatosu üyelerinin Salı günü yapacakları ortak toplantıda konu ile ilgili olarak çok sayıda parlamenterin söz alacağı bildirilmektedir.

SALDIRI VE OLAYLARLA İLGİLİ HABERLER 4. SAYFAMIZDADIR

IZLENIM

Bir ilerici Savcı ve Ülkü Ocakları

Süleyman COŞKUN

«Söylentiye göre biz yurda gelmeden önce iki adet minibüs yanaşmış Site Yurdu'nun önüne. Yurtta bizim bulmamız gereken ne var ne yok doldurulmuş bu arabalara. Ve bu iki araba bütün Ankara'yı dolaşmış o gece. Bunun üzerine gideceğim.»

«Site Yurdu'nda arama yapmaya karar verdik. Aramayı ben yaptıracaktım. Ancak, kararımız nedense hükümette bile tepkiyle

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

İstanbul Üniversitesi öğrencileri 16 Mart katliamını anlattı

HABERİ 4. SAYFADA

NEJAT KONUK İSTİFA ETTİ

★ NEJAT KONUK'UN BAŞBAKANLIKTAN VE ULUSAL BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANLIĞINDAN İSTİFA ETMESİ İLE KIBRIS'TA HÜKÜMET DÜŞTÜ

HABER MERKEZİ

Nejat Konuk, Kıbrıs Türk yönetimi ve Ulusal Birlik Partisi'nden istifa etmiştir. Konuk'un istifasından sonra Kıbrıs Türk yönetiminin düştüğü haber verilmiştir.

Hakkında yönetimden ve UBP'den ayrılacağı yolunda uzun süredir söylentiler dolaşan Konuk, siyasi hayata bağımsız olarak devam edeceğini söylemiştir.

Mazot fiyatları konusunda açıklama yapacağı bildirilerek basın mensuplarını Başbakanlığa toplayan **Nejat Konuk**, iktidardaki Ulusal Birlik Partisi içinde gerekli desteği yitirdiği gerekçesiyle istifa ettiğini açıklamıştır.

Konuk, 1 Mart 1978 günü de istifa etmiş, ancak, istifa mektubunu KTFD Başkanı **Rauf Denktaş'a** sunmadan önce parti yetkili kurullarının baskısı ile vazgeçmişti.

50 yaşındaki **Konuk'un** istifa mektubunu alan Denktaş, istifanın kabul

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Baştürk: MC düşmesine rağmen olumsuzluklar değişmedi

GÖNEN, BALIKESİR) (THA)

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, DİSK Yürütme Kurulu ve Konfederasyona bağlı sendikaların yöneticileriyle düzenlenen ortak toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, DİSK'in dışında yapılan tüm olumsuz hesaplara rağmen konfederasyonun 6. Genel Kurul'dan yara almadan çıktığını belirtmiş Baştürk özetle şöyle konuşmuştur:

«MC düşmesine rağmen yarattığı olumsuz koşullar d[illegible]işmedi. Ecevit başkanlığında bir hükümet kurulmasına rağmen sorunlar çözümlenmedi. Terör ve silahlı saldırı faşist tırmanış artarak devam etti. Devalüasyon yapıldı.

İşçi sınıfı açısından demokratik haklar genişleme yerine eski çizgisini korumaya devam etti. Tüm bu

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

Ecevit: İMF ile anlaşan Maliye Bakanı Bankalarla görüşecek..

★ BAŞBAKAN, DOĞAN ÖZ'ÜN ÖLDÜRÜLMESİNİN, DİĞER SAVCI VE HEKİMLERİN GÖREVLERİNİ AKSATMAYACAĞI İNANCINI TAŞIDIĞINI SÖYLEDİ

★ ECEVİT: «IMF'LE BEKLENENDEN DE İYİ BİR ANLAŞMA YAPILDI» DEDİ

HABER MERKEZİ

Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk** ile haftalık olağan görüşmesini yaptıktan sonra bir basın toplantısı düzenleyen Başbakan **Bülent Ecevit**, ABD'de bulunan Maliye Bakanı **Ziya Müezzinoğlu**'nun IMF ile anlaşmaya vardığını açıklamış, **«bu anlaşma büyük bankaların borç vermesini, yani yeşil ışık yakmasını sağlayacak»** demiş ve Müezzinoğlu'nun New York'ta büyük bankaların yetkilileri ile görüşmeler yapacağını söylemiştir. Ecevit, Cumhuriyet Savcısı Doğan Öz'ün faşistler tarafından pusu kurularak öldürülmesi olayı ile ilgili olarak da **«Bazı tedhişçiler kanlı ellerini adalete uzatarak devleti tahrip etmeye yöneldiklerini göstermişlerdir»** demiştir.

Başbakan Ecevit, Doğan Öz'ün yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı dileğinde bulunduktan sonra yargı organlarının, tüm savcı ve hakimlerin bu olaydan dolayı

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

CUK

OLAN OLDU

Bugün «Cuk» yazmaktan vazgeçtik.
Türkü söylüyoruz onun yerine:
Gözün aydın,
olan oldu,
sonunda...
Şey...
IMF ile
anlaşma imzalanmış da...

A.E.

★ TARIMIN VERGİLENDİRİLMESİ KONUSUNDA DA PLANLAMANIN MUHALEFETİ ÜZERİNE YENİ BİR ÇÖZÜM YOLU ARANIYOR

★ 8 BAKANDAN OLUŞAN VERGİ KONULARINDAKİ KOMİSYON ÇALIŞMALARINA BAŞLADI

ANKARA (ANKA)

Vergi Kanunlarında değişiklik yapan tasarı üzerinde Maliye ve Planlama Uzmanlarından oluşan komisyon çalışmaları sırasında, Planlama, tarımın etkin biçimde vergilendirilmesini önermiş ve Maliye Bakanlığı tarımsal kazançların vergilendirilmesi konusunda

Kıdem tazminatının vergilendirilmesine planlama karşı çıktı

yeni bir sistemin geliştirilmesi için çalışmalara başlamıştır.

SEKİZ BAKAN GÖRÜŞMEYE BAŞLADI

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Vergi Kanunlarında değişiklik yapılması konusundaki tasarı, Maliye ve Planlama Uzmanlarından oluşan komisyonda görüşüldükten

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

İzmir Barosu "faşizme ihtar eylemi yasa dışı sayılmaz,,

★ Ecevit'in işçi sınıfı ve ulusal demokratik güçlerle işbirliği yapması isteniyor.

★ İstanbul'da 40 demokratik örgüt, Ecevit'in «faşizme ihtar» eylemini «yasa dışı» nitelemesini talihsiz bir konuşma olarak değerlendirdi.

★ İzmir'de soruşturma açılan öğretmen sayısı 833'e yükseldi

HABER MERKEZİ

İzmir Baro Başkanı Avukat Cengiz İlhan, tüm Türkiye'de 20 Mart günü DİSK'e bağlı işçilerin yaptığı iki saatlik «faşizme ihtar» eyleminin yasa dışı kabul edilemeyeceğini açıklamıştır.

İzmir Baro Başkanı İlhan,

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

CHP ANTİ-FAŞİST SAVAŞIMDA YERİNİ ALACAK MI ?

SOSYAL DEMOKRASİNİN İKTİDAR OLDUĞU ÜLKELERDE ANTİ-FAŞİST SAVAŞIM VE CEPHE SORUNU

Faşizm Türkiye'de tırmanırken, tarihin dersleri ve sosyal demokrasinin yanılgıları

Yarın Politika'da

YANLIŞ DURAN

Uzun Hikaye

Yazan: Kemal AYDIN

Yarın Politika'da

9. Dünya Sendika Kongresi Karar Taslakları

16-23 NİSAN 1978 — PRAG

Yakında Politika'da

Bir irade beyanının öyküsü

ISDEMIR

«Adana üzerinden geçip, İskenderun'a ulaşmaya 20 kilometre kala, Payas bucağının yanı başında başlar İSDEMİR; yani İskenderun Demir Çelik Tesisleri... Ve bu dev tesisin uzunluğu 5 kilometre sürer...»

Bugün 6. Sayfamızda

özlem özgür

Diyet

Geçtiğimiz Pazartesi, DİSK'in öncülüğünde Türkiye İşçi Sınıfı iki saatliğine üretimi durdurdu. DİSK'in ciddi bir ikaz niteliği taşıyan bu girişimi, ulusal düzeyde büyük bir ilgi, büyük bir destek gördü... Bu büyük direniş sonucu, yalnızca maddi üretim durmakla kalmadı... Deyim yerindeyse, iki saatliğine tüm hayat durdu... Bu direnişle, tüm maddi ve manevi değerleri yaratan esas gücün işçi sınıfı olduğu, bir kez daha gözler önüne serildi...

Başbakan Bülent Ecevit, bu konuda konuştu. Başbakan bu konuşmasında kitleleri hafife almış, başta işçi sınıfı olmak üzere milyonları azımsamıştır. DİSK'in başını çektiği ve tüm demokratik kitle örgütlerinin katıldığı bu direnişi, Anayasa ve yasa dışı ilan Ecevit, basın toplantısında «bu yasa dışı aktif direnişleri düzenleyenler, bir kısım işçileri ve öğrencileri eylemlere alet edenler» demekle, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokratik kitle örgütlerinin yönetim kadrolarını üyelerinden soyutlamış, işçileri, öğretmenleri, öğrencileri, teknik elemanları, yani milyonlarca ilerici, demokrat ve yurtseveri, kandırılmış birer piyon olarak nitelemiştir...

Basın toplantısındaki konuşmasında, Bülent Ecevit'i çok yakın geçmişiyle bu denli tutarsızlığa düşüren başka nitelemeleri de oldu... Seçim bildirgelerinde, seçim konuşmalarında, kendi partisinin programında, açıkca «genel grevi» anayasal bir hak olarak niteleyen Bülent Ecevit, bu sözlerinden, bu vaadlerinden daha bir yıl bile geçmemişken, DİSK'in yaptığı iki saatlik genel direnişi, yasa ve Anayasa dışı ilan edebilmiştir...

Konuya, Ecevit'in haklı olduğu bir noktadan girmek gerek. Son direnişte, «sol» görünümlü işçi sınıfına ters kimi akımlar, konumları gereği elbette ters işler yapmışlardır. Ve sözgelimi, CHP ağırlıklı hükümeti «faşist» olarak nitelemişler ve bu doğrultuda sloganlar atmışlardır... Ne var ki, Bülent Ecevit'in de çok iyi bildiği gibi, bu sapık akımların, işçi sınıfı hareketi ile yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi yoktur. Ve Bülent Ecevit, bu sapık akımlarla, işçi sınıfı ve öteki demokratik kitle örgütlerini ayırmak duyurmak durumundadır...

Ecevit'in «bu direnişin hükümete karşı olmaması gerekir» ve «hükümet istemediğine göre de niçin yapılıyor?» biçimindeki yargısına gelince, Bir kere, yaptığı iki saatliğine işi bırakma çağrısında açıkca söyledi ki, DİSK, faşist yuvaların dağıtılması, faşist katillerin adalete teslim edilmesi yolunda hükümetin tüm girişimlerini destekleyecektir. Ve yine açıkca belirtilmiştir ki, bu direniş, tırmanmak isteyen faşizme karşı bir ihtar, işçi sınıfının öncülüğünde anti-faşist güçlerin önemli bir kitle hareketi ve savaşımıdır...

Bülent Ecevit, «Türkiye'de sınırlı bazı çevrelerin faşist eğilimleri» demekle ve kitlelerin görkemli anti-faşist direnişini «üstüne gidilirse faşizm gelir» diyerek, bu girişimi «faşizmin tuzağına düşmek» diye nitelemekle, sosyal-demokratların tarih boyunca yaptıkları yanılgının son ve ilginç bir örneğini daha vermiştir... Faşizm tehlikesini ve faşizmi, bazı sınırlı faşist eğilimli kimselerin varlığıyla açıklamak, faşizmi anlamamak, faşizmin temel özünü kavramamak ve faşizmi azımsamak demektir...

Bin kere söylendi, yazıldı ve yaşandı... Yalnız Türkiye'de değil, dünyanın her yerinde bin kere söylendi, yazıldı ve yaşandı... Faşizm, sınırlı bir grubun, bir maceracılar ya da manyaklar grubunun eseri değildir diye... Faşizmin gerisinde, faşizmin temelinde tekeller, tekelci sermaye var... Siz bu olguyu, bu gerçeği, görebiliyor musunuz, yoksa göremiyor musunuz Bay Ecevit... Sorun burada...

İkinci olarak, faşizm ancak ve ancak başını işçi sınıfının çektiği tüm anti-faşist güçlerin örgütlü gücüyle ve savaşımıyla yenilebilir... Yani, faşizm ancak ve ancak üstüne gitmekle yenilebilir...

Sayın Ecevit, bir de, «Türkiye Halkından başka kimseye ödeyecek borcumuz ya da diyetimiz yoktur» diyor... Bülent Ecevit'e anımsatmakta yarar var, 20 Mart direnişine katılan yüzbinler, Türkiye halkını temsil ediyor... Ve sizin deyiminizle, Türkiye Halkına ödemek zorunda olduğunuz borçlarınız ya da diyetiniz var... Bunlardan ilki ve ivedi olanı, faşist yuvaların dağıtılması, katillerin ortaya çıkartılmasıdır... Bunun da tek yolu, zaman yitirmeden, kararlı, cesur ve bilinçli bir biçimde faşist güçlerin üstüne gitmekten geçmektedir...

Politika OKURLARI YAZIYOR

ÖĞRETİM ÜYELERİ SUSKUN KALINMAMALI

Bilindiği gibi MC iktidarları dönemlerinde eğitim - öğretim kurumları insanlık düşmanı faşist çetelerin karargâhı durumuna getirildi. Öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği kalmadı. Öğrenci anaları ve babaları için yaşam bir işkence haline geldi.

MC iktidarları döneminde birçok üniversite öğrencisi öldürüldü, yaralandı, sakat kaldı. Ayrıca binlercesi (okullarından kayıtları silinerek) üniversite duvarları dışına (karanlığa) itildi. MC dönemlerinde Atatürk ilkeleri ışığında yürüyen, ilerleyen öğrenciler için üniversitelerimiz birer kıyım ve kırım makinesi oldu.

1 Şubat 1978 tarihinde yürürlüğe giren öğrenci af yasasıyla, komando denilen çetelerce öğrenimlerini sürdürmeleri engellenmiş binlerce öğrencinin yeniden okullarına dönmeleri sağlanacaktır. Öğrenci af yasası yürürlükte olmasına rağmen hâlâ uygulanmıyor.

Üniversitelerarası kurul Nisan 1978'de toplanıp yasanın uygulanmasında bazı ilkeler saptayacak.

Üniversiteler, öğretim görevlileri ve öğrencileriyle bir bütün oluştururlar. Bu bütünün içinde yer alan öğretim görevlilerinin, bu yasanın uygulanmaması karşısında suskun kalmamalarını ve üniversite özerkliğinin öğrenciler lehine kullanılmasını bekliyoruz.

Sabahattin Ekinci
Rıfat Akgün
İzzet Aksoy
Yılmaz Aktan

NARLIDERE GECEKONDULARI, MALTEPE YETKİLİ MAKAMLARIN DİKKATİNE:

Mahallemiz 500 konuta yakındır. Bizler mahalle sakinleri olarak Anadolu'nun ücra köşelerinden gelip Narlıdere Mahallesinde oturmaktayız. Devletten hiçbir yardımını görmeden mahalle halkı kendi konutunu kendisi inşaa etmiştir.

Mahalle halkı, 1966'dan bu yana karamsar ve bitkin bir durumda yaşamaktadır. Tam 12 yıl geçtiği halde ne belediye ne de YSE mahallemize en ufak bir hizmette dahi bulunmamıştır. Senelerden beri karanlıklara terkedildik.

Sağlık güvencemizin de kalmadığından, gelecekte, mahalle halkı kolera salgınıyla veya başka bir salgın hastalıkla karşılaşabilir.

Çocuklarımız öğrenimini güç koşullarda yürütmektedir. Mahallemizden uzaklığı 6 kilometre olan 122 Evler, İsmet İnönü İlkokulu'nda öğrenim yapmaktadırlar. Sabahın erken saatlerinde okula kavuşabilmek için küçük yavrucaklar binbir türlü güçlük içinde öğrenimlerini sürdürmektedir.

Ayrıca bir grup öğrenci de öğrenimlerine Maltepe Afyon İlkokulu'nda devam etmekte. Her gün ölüm kusan Ankara Asfaltı, Maltepe dörtyolunu geçmek mecburiyetindedirler. Anne ve baba olarak kendi sorunlarımız yetmiyormuş gibi her gün ecel beşiği olan Ankara Asfaltı korkusu içinde ızdırap çekmekteyiz. Kaç kere Milli Eğitim Müdürlüğüne müracaatta bulunduk. Şimdiye kadar sorunlarımıza bir çözüm bulunmadı Hiç olmazsa baraka gibi olsa bile mahallemize henüz bir ilkokul dahi yapılmadı. Temennimiz odur ki yetkililer bu yazımızı nazarı itibara alarak mahallemizin güncel sorunlarına bir an önce eğilmelerini rica ederiz.

Geçmiş hükümetler zamanında hiç bir ilgi ve alâkâ görmeyen Narlıdere Halkı şimdiki hükümetten sorunlarına çözüm bulacağının ve yakın ilgisini esirgemeyeceğinin umudu ve inancındadır...

Mehmet HAN

Orman ve emek sömürüsüne son

Yüksel KARAKURT

Tarihi gelişim içinde tek amacı daha fazla kâr ve sömürü olan emperyalist kapitalizm sanayileşmeyle birlikte çevre kirlenmesi ve doğal dengenin bozulmasını getirmiştir. Kendi ülkelerindeki demokratik hareketlerden çekinen ve doğal dengelerini korumak isteyen emperyalist kapitalist ülkeler, uluslararası tekeller; çözümü çevreyi en fazla kirleten sanayilerin yurt dışına çıkarılarak kendisine bağımlı, Geri bıraktırılmış ülkelerde kurulmasında bulmuştur.

Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Avrupa Tarım Konfederasyonu (CEA)'nun Ekim 1971 tarihinde yaptığı toplantı ile önerilen ve 1972 yılında Roma'da düzenlenen Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) toplantısında benimsenen «Dünya Ormancılık Günü», kuzey yarımkürede ilkbaharın, güney yarımkürede sonbaharın ilk günü olan 21 Martta yapılmaktadır.

«DÜNYA ORMANCILIK GÜNÜ»NÜN AMAÇLARI.

Ülkemizde de ilk kez 21 Mart 1974 tarihinde yapılan «Dünya Ormancılık Günü»nün genel amaçları şöyle tanımlanmaktadır:

a — Orman varlığının ne olduğunu, sahip olduğu özellikleri geniş halk kitlelerini tanıtmak gereken önemin verilmesini sağlamak,

b — Ormanların maddi ve manevi yararları yanında doğayı koruma ve rekreasyon yönünden yaptıkları hizmetleri açıklamak,

c — Ülkelerin, genel ormancılık çalışmalarını kamuoyuna duyurmak,

d — Çevre sorunları içinde ormanın ve doğa-insan ilişkilerinin ve özellikle erozyon konusunun ülke açısından öneminin tanıtılmasını sağlamak,

e — Orman ürünlerine dünya çapında duyulan gereksinmeyle orman kaynaklarının verimi arasındaki açığın giderilmesi amacıyla ağaçlandırma çalışmalarının önemini belirtmek ve kamuoyuna açıklamak,

f — Ormanlardan çok yönlü yararlanma yanında, sosyo-ekonomik değerlerinin belirtilmesini ve genişletilmesini sağlamak.

Ülkemizde bugüne dek yapılan «Dünya Ormancılık Günleri» kutlama havası içinde geçmiş, ağaç ve yeşil sevgiler (!) dile getirilmiş, ülkemiz ormanları üzerindeki sömürü ormanda çalışanlar üzerindeki baskı, kıyım ve saldırılar gizlenmeye çalışılmıştır.

ORMAN VARLIĞIMIZ

Dünya üzerindeki ormanlık alan 4,1 milyar hektar olup, diğer doğal kaynaklar gibi hızla azalmaktadır. Her yıl uluslararası tekellerin istemleri doğrultusunda büyük miktarda ormanlar kesilmekte, ayrıca ortalama 20 milyon hektar alan tarım arazisi haline dönüştürülmektedir. Ülkemizde de durum farklı değildir. Orman alanımız, son hesaplamalarla 20 milyon 115 bin 114 hektar olarak saptanmıştır. Avrupa'da Sovyetler Birliği ve İsveç'ten sonra üçüncü büyük alanı kapsar gözükmesine karşın, ormanlarımız ancak 8 milyon 145 bin hektarı verimli durumdadır. İyi koru ve iyi baltalık olarak nitelendirdiğimiz bu alanlar, ülke alanının ancak yüzde 10,5'ini oluşturmaktadır. Avrupa ülkelerinde bu oranın ortalama yüzde 26 dolaylarında olduğu düşünüldüğünde ormanlarımızın yetersizliği bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır. Kişi başına düşen üretimin, 1976 yılında, Fransa'da 1,03 metreküp, Federal Almanya'da 0,60 metreküp ABD'de 1,00 metreküp, Sovyetler Birliği'nde 1,37 metreküp iken Türkiye'de 0,15 metreküp oluşu da teknolojik gerilik yanında ormanlarımızın verimsizliğinin de göstergesidir.

ORMANLARIMIZIN KULLANIMI VE ORMAN TAHRİBATININ GERÇEK NİTELİĞİ

Orman ürünleri (ikincil ürün olan reçine, sığla, çıra, yaprak vb. bir yana bırakılırsa) orman ürünleri işleyen sanayide (kereste fabrikaları, kağıt fabrikaları, lif ve yonga levha fab. vb.) hammadde olarak kullanılırken bir taraftan da ısınma-ısıtma gereksinmesinin giderilmesinde yakacak maddesi olarak kullanılmaktadır. 1975 yılı rakamlarıyla, ülkemizde birincil enerji tüketim kaynakları içinde odun ve tezeğin payı yüzde 26'dır. Bu rakamın da gösterdiği gibi ülkemizde odunun büyük kısmı yakacak odun olarak kullanılmaktadır. 1971 - 1972 - 1973 yılları ortalaması olarak endüstriyel odunun payı dünyada yüzde 53, emperyalist - kapitalist ülkelerde yüzde 62 iken Türkiye'de yüzde 20 dolaylarındaydı. Bu oran 1975'te resmi kayıtlara göre ancak yüzde 35'e çıkartılabilmiştir. Bir başka deyişle, ülke alanının yüzde 69'u ormanlık alan olan Finlandiya'da odun kullanım alanlarında yakacak odunun payı yüzde 26, S.S.C.B.'de yüzde 26, Federal Almanya'da yüzde 13, Polonya'da yüzde 10 iken verimli ormanlarının alanı ülke alanının yüzde 10.5'ini kapsayan ülkemizde yakacak odun kullanım oranı yüzde 65'tir. Yakacak odun kulanım oranının yüksekliği endüstriyel odun talebinin karşılanamamasını gündeme getirmiştir. Ülkemizde bıçkı sanayisinin yüzde 88'ini elinde tutan özel kesim ancak yüzde 44 kapasite ile çalışabilmekte, yani yüzde 56 lık kapasiteleri boş kalmakta, lif ve yonga levha fabrikaları yapıcılıkta kullanılacak tomrukları endüstriyel oşanmaktadır. «Etkin ve yet hektar alanın çölleşmeye terkedileceği rahatça görülebilir. Bu durum: yabancı kaynaklı proje istemleri doğrultusunda, emperyalist - kapitalist ülkelerin de istemleriyle orman tahribinin, ormansızlaştırmanın boyutlarını göstermektedir.

Ormansızlaşmanın bir başka biçimi kıyılarımızda «Kıyı Yağması» olarak yadun olarak kullanmaktadır. Üstelik odunun yüzde 65 gibi yüksek bir oranda ısınma - ısıtma için kullanılması yakacak sorununu da çözememektedir. Geçtiğimiz yıl yakacak odunun yasal üretimi 7 milyon ton gösterilirken, yapılan araştırmalarla yakacak odun gerçek talebinin 15 milyon tonu bulduğu anlaşılmıştır. Bu durumsa kaçak kesimlerle orman tahribini hızlandırmıştır.

Tarihi gelişim içinde tek amacı daha fazla kâr ve sömürü olan emperyalist kapitalizm sanayileşmeyle birlikte çevre kirlenmesi ve doğal dengenin bozulmasını getirmiştir. Kendi ülkelerindeki demokratik hareketlerden çekinen ve doğal dengelerini korumak isteyen emperyalist kapitalist ülkeler, uluslararası tekeller; çözümü, çevreyi en fazla kirleten sanayilerin yurt dışına çıkarılarak kendisine bağımlı, geri bıraktırılmış ülkelerde kurulmasında bulmuştur. Çevreyi en fazla kirleten sanayilerden birisi olan kağıt fabrikaları için de aynı yöntemi uygulamışlar, uygulamaktadırlar. Bunun bir örneği de ülkemizde kurulmakta olan «Kraft Kağıdı ve Selüloz Fabrikası»dır. Ülkemizde bıçkı sanayisinin yüzde 44 kapasite ile çalışmasına karşın, kamu oyunda «Antalya Projesi» olarak bilinen büyük ölçekli entegre tesislerin Taşucu'nda yapılması, FAO aracılığıyla planlanmış, Dünya Bankası'nın verdiği kredilerle gerçekleştirme yoluna gidilmiştir. Sözkonusu proje önerileriyle geçtiğimiz yıl Orman Genel Müdürlüğü'nce «İdare Süresi» olarak nitelendirdiğimiz kesim yaşları yüzde 20-30 oranlarında kısaltılmıştır. Uzman raporlarına, Orman Mühendisleri Odası ve Mesleki Derneklerin karşı çıkmasına karşın alınan bu kararla yalnızca Kızılçam ormanlarında yılda 77 bin 180 hektar alanın kesilmesi ve yerine yenisinin dikilmesi gündeme gelmiştir. Son yıllarda yıllık ağaçlandırma alanlarının 50 bin hektarı geçmediği dikkate alınırsa yalnızca kızılçam ormanlarının olduğu alanlarda her yıl 27 bin 180 kin» çevrelerinde desteğiyle ormanlar bir günde buldozerlerle yerle bir edilmekte, ertesi günü plaj arsaları, sahil arsaları diye basında reklamları çıkmakta, üstünde on katlı binalar yükseltilmektedir.

Ormansızlaştırmanın önlenmesi için yapılan ağaçlandırma calısmaları yukarda değinildiği gibi yetersiz kalmaktadır. Örneğin, 1966-1975 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde 1,5 milyon hektara yakın alanda üretim yapılmasına karşın ağaçlandırılan alan 200 bin hektar, gençleştirme çalışmaları yapılan alansa 278 bin hektardır. Sözkonusu 10 yıllık dönemde ayrıca 395 bin hektarlık alanda yangın çıktığı da dikkate alınırsa üretime sokulan alanlarla yanarak boşalan alanların toplamının yarısının bile ağaçlandırılamadığı söylenebilir. Ayrıca yeni ağaçlandırmalarda kullanılan ağaç türleri, yakacak odun sorununu da büyütmektedir. Ağaçlandırmalarda tercih edilen hızlı gelişen türler ibreli ağaçlardan oluşmakta, bunların odunlarıysa isli ve düşük kalorili olmaktadır. Hızlı gelişen türlerle yapılan ağaçlandırmalar da yakacak sorununun çözümüne olumlu katkı yapamadığından orman tahribine engel olmamaktadır.

SÖMÜRÜNÜN BOYUTLARI

Sömürünün bir diğer boyutunu da ormancı çalışanlar yaşamaktadır. Bugün içi ve bitişiği köylerde 10 milyonun üstünde orman köylüsü yaşamaktadır. Sermaye iktidarlarınca tarım ve orman alanlarından sanayiye kaynak aktarımı amacıyla tarım ve orman iş yasasının çıkartılmaması sonucu hiçbir sosyal güvenceye sahip olmayan orman işçi ve köylüleri üretim aşamasında işlendirilmekte, değişim aşamasıysa aracı - tefeci - toptancı tüccara bırakılmaktadır. Üretimde çalışanların yüzde 90'ı «Vahidi Fiyat» denilen yöntemle işçi sayılmayarak, küçük müteahhit görülerek çalıştırılmaktadır. Üretim aşamasında çalıştırılanların sayısı da yetkililerce gösterilenin çok altındadır. Örneğin 1974 yılında Orman Genel Müdürlüğü'nce işlendirilen 18 bin 034 kalifiye işçi 1 milyon 755 bin işgünü, 583 bin 730 düz işçi ortalama 26 gün işlendirilmiştir. Bu durum aynı zaman orman işçilerinin sigorta kapsamına alındığı biçimdeki yutturmacayı da gözler önüne sermektedir. Yılda 26 gün ile, yaşlılık sigortasından yararlanacak işçinin 192 yıl. çalışması gerekmekte, sağlık sigortasından yararlanmak için gereken 120 gün çalışılmadığı için o da geçerli olmamaktadır. Orman işçilerinin sendikalaşma haklarına da gerici-faşist yönetimler ve sarı sendika ortaklığı ile el konulmuştur. Öyleki işçilerden habersiz olara onlar adına yapılan sözleşmelerle grev yapmaları yasaklanmış, iş verene işçiyi işinden atma hakkı (!) tanınmıştır.

Elbette ormancılığımızın ve ormancı çalışanların sorunları bu kadar değil. Ülkemiz sorunlarından da ayrı değil. Bugüne dek görülen sermaye iktidarlarınca sorunların çözülemediği, orman ve emek sömürüsünün arttığıdır. Kalıcı önlemlerin alınması tüm yurt kaynaklarının halkın çıkarına verildiği, kullanıldığı bir dönemde sağlanacak ve Dünya Ormancılık Günleri tüm emekçilerce kutlanacaktır.

YORUM oya baydar

Sosyal demokrasinin eski yanılgısı...

Son seçimlerden birinin hemen öncesindeydi. CHP Genel Başkanı Ecevit kendi solundaki güçler için şöyle bir söz söylediydi: **«Gölge etmesinler, başka ihsan istemez»,** Ecevit'in bir başka benzer sözü, yine aynı güçleri kastederek **«onları sırtımızda taşımayacağız»** olmuştu. DİSK, Ulusal Demokratik Cephe çağrısını yaptığında da, o zamana kadar kendisine çeşitli konularda güç ve eylem birliği önermiş olan kendi solundaki sosyalist partilere ve diğer sol siyasal güçlere verdiği cevabın bir benzerini vermiş, **«CHP cepheleşmeye karşıdır. Milleti bölen Milliyetçi Cephe'nin karşısına biz bir başka cephe geçirmeyiz. Biz millî birlikten yanayız»** demişti. CHP'nin sadece kendi örgütüyle, kendi ilkeleri çerçevesinde mücadele vermeye devam edeceğini, kendi dışında (siz kendi solunda olarak anlayın) kalan güçlerle işbirliğine girişmeyeceğini, isteyenlerin CHP'yi destekleyebileceklerini söylemişti.

Zaman geçti; CHP dışardan aslında çok destek aldı iktidara gelebilmek için. Tekelci sermayeden destek en azından onay aldı. AP'den 11 kişilik destek aldı. CGP'den Feyzioğlu'nun desteğini aldı. Sükan'ın şahsında DP'nin desteğini aldı... Böylece CHP'nin, hiç değilse yönetiminde ağırlıklı belli bir kanadının, destek almaktan değil soldan destek olmaktan, örgütlü işçi sınıfının, örgütlü demokrasi güçlerinin desteğini almaktan korktuğu görüldü.

Şimdi bazıları kızıyor, öfkeleniyor. Bazıları, sosyal demokrasi karşısındaki o tarihsel «sol» yanılgı ile **«işte görüyorsunuz, sosyal demokrasiden hiçbir şey beklenemez, özünde faşist diktatörlüktür, burjuvazinin diktatörlüğüdür hepsi. Faşist diktatörlükle nasıl mücadele edilirse öyle mücadele edilsin»** türünden görüşlerine temel yapmaya çalışıyorlar son gelişmeleri. Bazıları, **«ne yapsın CHP, o da korkuyor. Bugünlerde Ankara'da herkes faşizmin gelmesinden endişeli. Kıpırdanma olursa sermaye desteğini çeker, faşistler azgınlaşır diye korkuyorlar ne yapsınlar»** diye, sosyal demokrasi adına adeta özür diliyor.

Ne sosyal demokrasinin belli bir eğiliminin tutumu, ne de yukarda sıraladığımız tepkiler yeni ve hiç yaşanmadık olaylar değil. Üstelik de «faşizm, «sosyal demokrasi» ve «cephe» olguları ilk kez Türkiye'de ortaya çıkmıyor. Aksine çok zengin tarihsel deneyler var bu konularda. Ve Türkiye'de, olayların bu tarihsel deneylere ve işçi sınıfı biliminin bu konuda söylediklerine harfi harfine uygun gelişmekte olduğunu gözlemek, ilginç ve işçi sınıfı adına umut ve övünç verici.

1923'de, Bulgaristan'da burjuvazi tarihin en kanlı kıyımlarından ve en kanlı faşist diktatörlüklerinden birine hazırlanırken, Bulgaristan işçi sınıfı Dimitrof'un ağzından, o sırada iktidarda bulunan ve aldığı oy oranından sarhoş Stamboliski'nin Tarım Birliği'ne, Sosyal demokrat Parti'ye **«faşizm kapıdadır, faşizme karşı birleşik cepheyi an geçirmeden gerçekleştirelim, yoksa çok geç olacak. Birleşik güçlerimiz şu anda faşizmi yenmeğe yeterlidir, ama zaman geçirersek, dağınık kalırsak faşizm bizleri yenecektir ve bu sırada komünistlerle sosyal demokratları veya Tarımcıları da ayırmayacaktır»** çağrısını yapıyordu. Yine aynı günlerde, geniş kitle desteğine, son seçimlerdeki oy gücüne güvenen Stamboliski komünistlere karşı baskı yasaları çıkarıyor, kendisini çoğu yerde desteklemiş olan komünistlere baskı uygulamalarını başlatıyor ve ortak cephe çağrısını reddediyordu. Aradan sadece birkaç ay geçti. Faşist darbe geldi ve ilk anda en hunharca öldürdüğü kişi Stamboliski oldu. Bulgaristan İşçi sınıfı yılmadan ortak cephe için savaştı. Sosyal demokratların -onlardan da solda olan- Tarım Birliği'nin her yeni ihanetinde ve yüz çevirmesinde gerilemeden, ilkelerinden taviz vermeden, küsüp zorladı ortak cepheyi.

Ve Bulgaristan'da büyük savaşımlarla dolu en az 15 yıllık sürekli kararlı çabalardan sonra kuruldu ortak cephe, oradaki adıyla Vatan Cephesi. Hatalar, sekterlikler, sınıf körlükleri, ihanetler kanla ödenerek, pahalıya ödenerek...

Sosyal demokrasinin eski bir yanılgısıdır şu içinde yaşadığımız günlerde yeniden karşımıza çıkan. İşçi sınıfının hep yenmeye çalışmış olduğu ve pek çok yerde yendiği bir yanılgıdır. Üstelik de, önce sosyal demokrasinin kendisine zarar veren, önce ona vuran bir yanılgıdır. Kısaca, faşizm olgusunu, faşizmin sınıfsal özünü ve faşizme karşı tarafsız olunamayacağını kavramama yanılgısıdır.

Önümüzde tarihten ders çıkartabilme fırsatı vardır. Türkiye demokrasi güçleri, CHP'siyle, işçi sınıfıyla, bu tarihsel fırsatı kaçırmamalı, fırsatı kaçırmayı ve yanılgıları, evlatlarının kanıyla ödememelidir.

Diyalektiğin yasaları ve bilimin verdiği güvence

En doğru bilgi kaynağı olarak bilim insanlara gelecekleri konusunda güven veriyor. Bilginin en güvenilir kaynağı olan bilim hem üretim ilişki ve yöntemlerini geliştirip onları etkilerken hem de onların bir işlevi durumundadır, onlar geliştikçe bilim de gelişir.

Günümüz felsefesi ise en güvenilir esin vericisi olarak bilime dayanmanın zorunluğunu kabul etmiştir. İnsanlar üretim faaliyetlerinin uzun deneyimi sonucu insanın şeylerden farklı olduğunu, dünyadaki şeylerin hareketliliğini, uzay - zaman, nitelik - nicelik, etki - sonuç, zorunluk, içerik - biçim, öz gibi felsefe kategorilerine adım adım ulaşmış, en sonunda ise tüm bu kategorileri tümüyle kapsayan diyalektiğin yasalarına erişmiştir.

İnsanlığın gelişme aşamalarını da yansıtan tüm felsefe akımları, okulları boyunca insanlar, zaman zaman tuhaf bir biçimde nesnel dünya ile bunların niteliklerini birbirine karıştırmış, kafasında var olan ve varlıkların özelliklerini belirleyen bazı kavramları cisimlerin yerine koymuştur. İnsan kafasında varolan kavram ve fikirler aslında tek insanın değil tüm toplumun yaratıcısı, kullanım aracı olduğundan, yani bu fikirlerin aslında bir tür toplumsal nesnellikleri olduğundan, yani doğduğunda insan, fikirleri de şeyler gibi kendi dışında gözlemleyip öğrendiği nesnel gerçekler olarak bulduğundan örneğin Kant: «fikirlerin çoğu, kategorilerin çoğu insanda doğuştan içinde varolan şeylerdir», demiştir. Yanlış olarak, toplumsal değil de bireysel olarak tek tek insan kafasında zaten varolan doğuştan şeylerdir, demiştir.

Öte yandan cisimlerle bunlara özgü nitelikler birbirine karıştırılmış, örneğin cisimlerin hareketliliğini belirleyen enerji uzun süre, ve bazı çevrelerce halen, ayrı bir varlık ve oluş olarak kabul edilmiştir. Oysa enerji sadece şeylerin bir niteliği, hareket etme, iş yapma niteliğidir; maddenin enerjiye dönüşmesi yeni bir madde biçimi olan fotonsel maddeye dönüşme ve bunun çok daha özgür devasa iş yapma özelliğinin ortaya çıkışıdır.

Aynı biçimde nasıl bacakların bir niteliği özelliği «yürüme» ise, beynin bir niteliği de «düşünme»dir; eski feylozofların söylediği gibi düşünce ve «ruh» ayrı bir varlık ve oluş değil beynin bir niteliği, özelliği ve işlevidir.

Öyleyse bilginin sınırına mı erdik? Herşey çözümlendi mi?

Bilginin sınırına nasıl varırız ki?

Örneğin evrendeki bütün hareketin ana kaynağı zıtların birliği ve çelişkisi diyalektik yasasıyla açıklanıyor. Bu yasa çerçevesi içinde bir düşünelim, maddenin en ufak parçalarının negatif, pozitif (elektron, proton) diye iki evrensel gruba ayrılmasındaki giz nedir? Buna benzer olarak canlıların da dişi erkek diye iki evrensel gruba ayrılması nasıl kaynaklanmıştır?

Bilgimiz sürekli artmaya koşulu, yeter ki sormaktan, araştırmaktan, okumaktan vazgeçmeyelim. Bilginin gerçek kaynağı olan toplumsal üretim faaliyetinin ve onun yaratıcısı gelecek bilimin ve bilginin en büyük güvencesi işçi sınıfı kendisini, toplumu özgürlüğe kavuşturduğu gibi ağır aksak yürüyen toplumumuzun bilimsel ilerlemesinin de en büyük güvencesi olacaktır.

Çünkü tüm bilgilerin ilk kaynağı üretim faaliyetidir.

Madde sonsuz, onun ilişki, çelişki biçimleri sonsuz olduğundan insanlar bilimde felsefede daima yeni sorular, sorunlar bulacak, daima onları çözecek ve bilgi hep ilerleyecektir. Çevresine dünyaya egemen olan insan giderek evrenin daha büyük boyutlarına egemen olacaktır. Ve canlılık olarak varlığını sürdürmek için belki de çok ilerde evrende, evrensel işleyişte değişiklikler bile yapacaklardır.

Yüksel DEMİREKLER (Makina Mühendisi)

ABD'nin atom denemeleri adası Bikini boşaltılıyor

★ DAHA ÖNCE ADA, RADYOAKTİF KALINTILAR KALMADIĞI İDDİASIYLA YENİDEN YERLEŞME MERKEZİ HALİNE GETİRİLMİŞTİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bir zamanlar ABD'nin atom bombası deneme sahası olan Bikini Adası'nda hâlâ radyoaktif artıklar bulunduğu ve adada yaşayan halkın buradan ayrılması gerektiği bildirilmiştir. Adada yapılan son araştırmalar, kaynak sularında ve yetiştirilen bitkilerde, insan sağlığına çok zararlı düzeyde radyoaktivite bulunduğunu ortaya çıkarmıştır.

1 Mart 1954'de ABD'ce boşaltılan Bikini Adasında 15 megatonluk bir hidrojen bombası patlatmıştı. Bu denemeden sonra adada 23 atomik deneme daha yapılmış ve ada atomik deneme alanı durumuna getirilmişti.

1968 Ağustos'unda adanın radyoaktif artıklardan temizlenerek yaşanabilir duruma getirilmesi kararı alınmıştı. Daha sonra ABD, bu işlemlerin yerine getirildiğini söyleyerek bazı Bikini'lilerin adaya dönmesini sağlamıştı.

Bundan bir yıl sonra adada incelemeler yapan uzmanlar, «adada hiç bir radyoaktif artık kalmadığını ve tamamen güvenlik içinde bulunduğunu» söylemişlerdi.

TASS: ABD'NİN SALT İLE İLGİLİ SÖZLERİ BİRBİRİNİ TUTMUYOR

MOSKOVA, (THA)

Sovyetler Birliği'nin Resmi Ajansı TASS, ABD'nin stratejik silahların sınırlandırılması (SALT) ve silah satışları konusundaki sözlerinin birbirini hiç tutmadığını bildirmiştir.

TASS, Carter'in ABD Kongresi Silah Kontrolu ve Silahsızlanma Ajansı'na gönderdiği mesaja dikkat çekmiştir ve, «bu mesajda Carter silah yarışının büyük tehlikeler doğurduğuna, dengeyi bozduğuna dikkat çekmekte ve yarışı önlemenin tek yolunun görüşmeler olduğunu savunmaktadır. Ancak bu mesajın ifadesi, ABD yönetiminin çift yanlı davrandığını kanıtlamaktadır.» demiştir.

Zimbabve Cephesi 750 bin nufuslu bölgeyi ellerinde tutuyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabve Yurtsever Cephesi'nin, geçen Eylül-1977 ile Ocak-1978 arasındaki hareketlerine ilişkin olarak yayınladığı bildirisine göre, Rodezya'da yurtsever güçlerin denetiminde bulunan bölgelerin nüfusu 750 bindir. Yurtsever Cephe, bu dönem içindeki savaşlarda 380 tane Rodezya askerinin öldürüldüğünü ve bunların arasında ABD'li ve İngiliz kiralık askerler bulunduğunu belirtmiştir. Yine bu dönemdeki çarpışmalarda, dört uçak ve dört helikopter düşürülmüş ve 40 kadar ağır askerî araç tahrip edilmiştir. Yapılan açıklamaya göre kurtarılan bölgelerde okullar, hastaneler, kültür ocakları açılmış ve yerli yönetim organları kurulmuştur.

Öte yandan Tanzanya, Zambiya, Mozambik, Botswana ve Angola yöneticilerinin, Rodezya sorununu görüşmek üzere bu hafta sonunda Tanzanya'da toplanacakları açıklanmıştır. Bu açıklamayı yapan Tanzanya hükümet sözcüsü, toplantıya Zimbabve Yurtsever Cephesi temsilcilerinin de katılacağını bildirmiştir. Bilindiği gibi, bu beş ülke, ırkçı Başbakan Smith ile teslimiyetçi siyahlar arasında yapılan anlaşmayı kınamışlardır.

Bu arada Kenya Hükümeti yaptığı bir açıklamada, Zimbabve Yurtsever Cephesi katılmadan Rodezya'da bir çözüme ulaşılmasının olanaksız olduğunu belirterek, Smith ile teslimiyetçi siyahlar arasında yapılan anlaşmayı bir ihanet olarak nitelemiştir.

BEGIN-CARTER GORUŞMESI ANLAŞMAZLIKLA BITTI

★ İSRAİL BAŞBAKANI: «HAYATIMIN EN ZOR ÜÇ GÜNÜNÜ YAŞADIM» DEDİ

WASHİNGTON (A.A.)

Washington'da Başkan Carter'la 3 gün süren görüşmelerinde tam bir anlaşmazlığa düşen Başbakan Begin, İsrail'e dönmüştür.

Amerika'dan ayrılmadan önce Carter'la yaptığı görüşmeleri «Hayatının en zor görüşmeleri» olarak niteleyen İsrail Başbakanı Amerika'nın, kendilerince hazırlanan Ortadoğu barış girişimlerini artık desteklemediğini de öne sürmüş ve Carter yönetiminin bazı tutumlarını eleştirmiştir.

Begin, Amerika'dan ayrılmadan önce Amerikan halkına da bir çağrı yapmış ve işgal altındaki topraklardan yaşayan Filistinlilere kısmi özerklik verme konusundaki İsrail planlarını desteklemelerini istemiştir. Begin, Carter yönetiminin bu konudaki tutumunu da eleştirmiştir.

Carter-Begin görüşmeleri sonunda, adet olduğu şekilde bir ortak bildirinin de yayınlanmaması, taraflar arasındaki görüş ayrılıklarının derin olduğuna en iyi işaret sayılmaktadır. İlk olarak Begin tarafından açıklanan bu husus, daha sonra Beyaz Saray tarafından da doğrulanmıştır. Eski gazetecilerden biri, böylesine önemli bir görüşmenin, ilk kez ortak bildiri yayınlamadan sonuçlandığına dikkati çekmiş, «İsrail ile Amerika arasında birşeyler oluyor» şeklinde konuşmuştur.

Bu arada bir açıklama yapan İsrail Savunma Bakanı Ezer Weizmann, bir ulusal koalisyon hükümeti kurulmasını istemiştir.

KITALAR SORUNLAR

uğur kökden

Ecevit Willy Brandt'a neyi sormadı?

Başbakan Bülent Evecit, İsviçre'nin Montreux kentinde Alman Sosyal Demokrat Partisi Başkanı Willy Brandt ile önemli görüşmeler yaptı. Bu görüşmelerde, genellikle ekonomik sorunların, kalkınmakta olan ülkelerin taleplerinin ve bu taleplere karşı Dünya Bankası himayesindeki Willy Brandt Komisyonunun tavırlarının görüşüldüğü biliniyor. Başbakanımız, görüşmelerden çok yararlandığını, daha sonra açıkladı.

Ancak sanıyoruz ki, Sayın Ecevit, bu görüşmelerde çok önemli bir konuyu ele almayı ihmal etti. Çünkü bu konuya sözü geçen karşılaşmalarda değinilmiş olsaydı, Ecevit'in DİSK'in «faşizme ihtar» uyarısına karşı tepkisi başka türlü olurdu.

Neden mi?

Çünkü Alman Sosyal-demokratları, yaklaşan faşizm tehlikesine karşı kitlelerin örgütlü yığın eylemlerinin taşıdığı önemi inkar etmeleriyle ve örgütlü savaşım öneren, birleşmeyi savunan herkesin elini geri çevirmeleriyle ün salmışlardır. 1932'lerde ortak oldukları Weimar-hükümetinde iken, tekelci burjuvazinin faşizmi nasıl tırmandırdığını görmezden gelmekle, sokakta ilericileri kurşunlayan, işçi sınıfının önderlerini hunharca öldüren faşistlerin güçlenmelerine seyirci kalınmasını yaymakla tanınmışlardır.

Çünkü Alman sosyal-demokratları, tekelci burjuvazinin en gerici, en kan emici, en kâr hırslısı iktidarının büyük bir titizlilikle hazırlanmakta olduğunu inkar etmekle büyük bir hata işlemişlerdir. Komünistlerin ve diğer ilerici güçlerin birleşme, ortak bir eylem platformu etrafına bütünleşme önerilerini sürekli geri çevirmişlerdir.

Çünkü Alman sosyal-demokratları, cinayetleri sokağa döken faşistlere karşı hiçbir şey yapılmamasını önermişler ve buna karşı örgütlü yığın eylemleri önerenleri de «provokatör» olarak nitelendirmişlerdir.

Çünkü Alman sosyal-demokratları, tekelci burjuvazinin Weimar hükümetindeki sosyal-demokrat bakanlara «artık işiniz bitti, çekin gidin» demesinden ve Hitler'i 1933 lerde işbaşına getirmesinden sonra da faşizme karşı geniş halk yığınlarının bilinçli, örgütlü eylemini provokasyon olarak nitelendirmeye devam etmişler ve «faşizme karşı ihtar grevleri» önerenleri de Anayasa mahkemesine şikayet etmişlerdir.

Çünkü Alman sosyal-demokratları, etkin oldukları sendikalarda işçileri susmaya, faşizmin her gün sokaklarda işlediği cinayetleri sineye çekmeye ve yaklaşmakta olan gericilik günlerini kader olarak kabullenmeye zorlamışlardır.

Willy Brandt, tüm dönemleri yaşamış, görmüş ve değerlendirmiş bir kişidir. Hitler faşizminin yalnızca işçi sınıfını, emekçileri ve onların ekonomik ve politik örgütlerini değil, geniş köylü yığınlarını, küçük esnafı, gençliği, doğrudan, güzelden ve gelecekten yana olan herkesi nasıl hedef aldığını acı deneylerle saptanmıştır. Nazi toplama kamplarında sosyal-demokratların, komünistlerle, musevilerle, küçük çocuklarla ve kadınlarla birlikte nasıl imha edildiklerini, ama tekelci burjuvazinin, Krupplarin, Siemenslerin nasıl semirip palazlandıklarını çok iyi bilir.

Yine Willy Brandt, tüm ilerici güçlerin eylem birliğinin sağladığı Fransa'da, Hitler faşizminin iktidar olmasından bir yıl sonra, 1934'de tüm ilericilerin faşizme karşı nasıl güçbirliği yaptıklarını, örgütlü savaşım verdiklerini bu güç ve eylem birliği sonucunda da Fransa'da faşizmin iktidar olamadığını da bilir.

Evet, Başbakan Bülent Ecevit, Alman Sosyal-Demokrat Partisi Başkanı Willy Brandt ile yaptığı görüşmede, yalnızca bazı ekonomik sorunlar üzerinde durmakla hata etmiştir. Alman sosyal-demokratlarının 1930'larda iktidara ortak oldukları dönemlerin deneylerinden de yararlanmayı düşünseydi, bugün DİSK'in «faşizme ihtar» eylemini yanlış değerlendirmez, faşizme karşı kararlılığı da, 1933'lerin kimi sosyal-demokratları gibi, «provokasyon» olarak nitelendirmezdi.

ALDO MORO'NUN KAÇIRILMASINDAN SONRA ITALYA

İşçi sınıfı grev yaptı. Hükümet tahkikat açtırmadı

Berlinguer: İpler karanlık güçler eline geçmemeli

Halk kitlelerinin örgütlü yığınsal eylemi bunalımdan tek çıkış yolu olarak gösteriliyor

Kızıl Tugaylar'ın Uluslararası neo-faşist bir şebekeyle ilişkisi bulunduğu açıklandı

Aldo Moro'nun gönderilen fotoğrafı

İtalya'nın eski Başbakanlarından ve Hıristiyan Demokrat Parti Başkanı Aldo Moro'nun terörist Kızıl Tugaylar örgütü tarafından kaçırılmasından sonra, İtalya'da çok şey söylendi, söyleniyor ve söylenecek. Ancak İtalya'da ilericiler, çok önemli bir gelişmeye parmak basıyorlar. «Terörizmle mücadele edeceğim» diyerek, ülkenin faşizm özlemleri içerisinde bulunanların istedikleri kıvama getirilmesinin ve demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasının yolaçacağı sonuçlara dikkat çeken İtalyan ilericileri, benzeri olayların Federal Almanya'da da yaşandığına işaret ediyorlar. Schleyer olayı ve sonrasını anımsatıyorlar.

BERLİNGUER'İN AÇIKLAMALARI

Moro'nun kaçırılmasını engellemek isterken öldürülen koruma polislerinin cenaze törenine de katılan İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Enrico Berlinguer, daha sonra parti yayın organı «Ünita»ya bir demeç verdi. Demeçte, Hıristiyan Demokrat Parti Başkanı Aldo Moro'nun kaçırılması olayının arkasında faşistlerin bulunduğuna işaret ediliyor, şöyle deniyordu: «Amaçlanan besbelli ortadadır. Halk kitleleri'nin korku ve paniğe kapılması, Cumhuriyetçi kurumların yerinde yeller esmesi ve yeni bir diktatörlük için zemin hazırlanması isteniyor. İtalya Cumhuriyeti'ne uzanan bu karanlık eller, iç ve dış gericilik tarafından teşvik edilmektedir. «İpler, gerici ve karanlık güçlerin eline geçmemeli.»

Berlinguer'in bu açıklamalarında gerçekleri yansıttığı daha birkaç gün önce kanıtlanmıştı. Çünkü Aldo Moro'nun kaçırılmasından sonra açıklama yapan Neo-Faşist Parti Başkanı, Cumhur başkanının bir General ile yer değiştirmesini ve idam cezalarının konmasını istiyordu.

Berlinguer açıklamalarında, bugün için İtalya'da başta gelen görevlerden birisinin, demokratik kazanımları, İtalya'nın bir cezaevine dönüştürülmesi girişimlerini önlemek olduğunu belirtiyor. Bu görevin en ön saflarında da işçi sınıfının yer aldığını, her zaman da yer alacağını ekliyor.

İTALYAN SOSYAL DEMOKRATLARI NE DİYOR?

İtalya'da demokrasiye yönelen karanlık eller, kimi ülkelerdeki sosyal demokratların tam tersine, İtalyan Sosyal Demokrat liderleri tarafından da doğru değerlendiriliyor. Sosyalist Parti resmi yayın organı olan «Avanti» de, işçi sınıfının ve emekçilerin önünde duran en acil görevin, demokratik kazanımları korumak olduğunu vurguluyor. Mussolini faşizmine karşı yoğun ve zorlu bir savaşım vermiş bulunan İtalyan Sosyal Demokratları, demokratik hakların dokunulmazlığının savunulması yolunda çağrılar yapıyor. Yapılan eylemleri destekliyor.

HIRİSTİYAN DEMOKRATLAR DA AYNI GÖRÜŞTE

Aldo Moro olayından sonraki gelişmeler, İtalya'da neo-faşistlerin belli tezgâhlara girdiklerini doğrularken, terörizmin yalnız ve yalnız gericilere ve CIA güdümündeki karanlık güçlere hizmet ettiğini bir kez daha belgelerken, İtalyan Hıristiyan Demokratları da gelişmelerden kuşkulanıyorlar Parti Ulusal Genel Sekreteri Benigno Zaccagnini yaptığı açıklamalarda, demokratik kazanımların savunulması gerektiğini söylüyor.

Fakat Andreotti hükümeti de idam cezasını getiren polise, alabildiğince hareket serbestliği tanıyan kararnameleri çıkarttı bile.

ULUSLARARASI NEO FAŞİST ÖRGÜTLER VE KIZIL TUGAYLAR

İtalya'da yayınlanan çok sayıda gazete, olayları yorumlarken, Moro olayında uluslararası gizli servislerin ve tekelci burjuvazinin karanlık emellerinin uygulayıcıları olan faşistlerin parmakları bulunduğu konusunda görüş birliği içerisinde.

Roma'da yayınlanan «Paesera Sera» gazetesi, Kızıl Tugaylar adlı terörist örgütün öteden beri uluslararası neo-faşist hareketle bağları bulunduğunu yazıyor. Gazetenin bildirdiğine göre de bu bağlar, Yunanistan'daki karanlık cunta dönemine ve hatta Portekiz faşistlerinin eski iktidar günlerine dek uzanıyor.

İtalyan Komünist Partisi senatörlerinden Peccioli, «yüzlerce terörist ve sağcı tedhişçinin bugüne dek yakalanmaması çok ilginç» diyor.

Senatör aynı zamanda İtalya'da varolan yasaların terörizmle ve tedhişçilikle savaşım için yeterli bulunduğunu kaydediyor ve ekliyor: «Yapılacak olan tek bir şey vardır. Halk kitlelerine yaslanmak, Anayasayı korumak halk kitlelerinin, örgütlü, yığınsal eylemlerinin desteğine güvenmek. Başka türlü yöntemler, bizi tekrardan «karar gömleklilerin» ağına düşürebilir.»

BÜYÜK KİTLE GÖSTERİLERİ VE HÜKÜMET

Geçen hafta sonunda, Moro'nun kaçırılmasını protesto etmek ve bu arada demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasında işçi sınıfının kararlılığını göstermek için, İtalyan sendikaları ortak bir gösteri yaptılar, 24 saatlik genel greve gittiler.

Bu arada gençlik örgütleri de Roma'da düzenledikleri yürüyüşte, «İtalya, Şili olamaz» «faşizme geçit yok» belgileriyle İtalyan halkının anti-faşist bilincini dile getiriyorlardı. Fakat Andreotti hükümeti, ne demokrasiyi korumak için yığınsal örgütlü kitle gösterileri yapan işçi sınıfına ne de gençlere karşı herhangi bir işlem yapmadı.

İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Berlinguer, Moro'yu korurken öldürülen polislerin cenaze töreninde.

AKEL'in 14. Kongresi Mayısda yapılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kıbrıs İlerici Halkın Emekçi Partisi'nin 25-28 Mayıs tarihleri arasında yapılacak olan 14. Kongresi ile ilgili olarak, Lefkoşe'de Merkez Komitesinin tezlerini açıklamıştır. Tezlerde belirtildiğine göre, AKEL Partisinin 13. Kongresinden bu yana geçen dönemde, emperyalistler Kıbrıs'a karşı bir komplo düzenlemiş ve bu komplo 1974'de faşist darbeye vardırılmıştır.

AKEL, Kıbrıs sorununun, Türk ve Rum toplumlarının çıkarlarının hesaba katılarak ve BM kararlarına uygun olarak barış yolu ile çözümlenmesini istediğini belirtmiştir.

Açıklamada, Kıbrıs'ın, toprağı bütün, bağımsız ve egemen bir devlet olması gerektiği söylenmiştir. AKEL Merkez Komitesi, Kıbrıs sorununun uluslararası yönlerinin, BM çerçevesi içinde yapılacak uluslararası bir toplantıda ele alınmasını istemiştir.

AKEL MK'nin tezlerinde ayrıca, 1976 Avrupa İşçi ve Komünist Partiler toplantısına büyük bir değer verildiği belirtilmiş ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantısı'nın çok önemli siyasal bir olay olduğu söylenmiştir.

İKP. Hapishane Müdürünün öldürülmesini provokasyon olarak niteledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İspanya Komünist Partisi yaptığı bir açıklamada, geçenlerde hapishaneler Müdürünün öldürülmesini, ülkenin demokratikleştirilmesi sürecini engellemek için yapılmış olan bir girişim olarak nitelemiştir. İKP yaptığı açıklamada, demokrasiden yana olanları, politik terörün artmasına karşı verilen savaşımda birleşmeye çağırmıştır. Bilindiği gibi İspanya hapishaneler Müdürü geçen hafta içinde terörist bir grup tarafından öldürülmüştü.

Karamanlis, Butto'nun cezasının hafifletilmesini istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Pakistan Askeri Yönetim Başkanı General Ziya Ül Hak, eski Başbakan Butto hakkında mahkemece verilen karara karışmayacağını söylemiştir. İngiliz Televizyonuna verdiği demeçte Hak, «Hukukun gerekleri yerine getirilmelidir» demiştir. Ancak Hak, bu söylediklerinden hangi hukukun anlaşıldığını bildirmemiştir.

Öte yandan Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis, Pakistan Askeri Yönetim Başkanı Ziya Hak'a bir mesaj göndererek, Butto hakkındaki kararın hafifletilmesini istemiştir.

kısa haberler

BUDAPEŞTE

Macaristan Sosyalist İşçi Partisi 1. Sekreteri Janos Kadar, Alman Sosyal Demokrat Partisi Başkanı Willy Brandt'ı kabul etmiştir. Willy Brand'ın Macaristan Halk Cumhuriyeti'ne bir ziyaret yaptığı haber verilmiştir.

LUANDA

Irkçı Güney Afrika birliklerinin hemen her gün Angola Halk Cumhuriyeti sınırlarını geçtikleri ve ülkenin güneyinde olaylar çıkarmaya teşebbüs ettikleri öğrenilmiştir. Angola Savunma Bakanı Iko Teles Carreira'nın açıklamasına göre, ırkçı Güney Afrika rejimi, Angola sınırında 30 bin asker bulundurmaktadır.

TUNUS

Tunus'da sokağa çıkma yasağının kaldırıldığı haber verilmiştir. Bilindiği gibi, Tunus hükümeti, 26 Ocak grevi sırasında, işçiler üzerine Tunus'da 26 Ocak 1978'de grevci işçilerin üzerine ateş açılması sonucu, olaylar çıkmış ve 34 kişi ölmüştü. Bu arada Tunus Sendikalarının liderleri de tutuklanmıştı.

BREST

24 Fransız gemisinin, Fransa'nın açıklarında karaya oturan ve petrol salan dev Amerikan tankerinin yol açtığı zararı kapatmaya çalıştıkları bildirilmiştir. Bilindiği gibi, 2000 kilometrekarelik alana petrol yayan tanker, kısa bir süre önce karaya oturmuştu.

WİSBADEN

F. Almanya'nın Wiesbaden kentindeki bir markete giren hırsızların 1 milyon mark çaldıkları açıklanmıştır. Olayın faillerinin henüz saptanamadığı belirtilmiştir.

BRAZİL

Brezilya Demokratik Hareketi tarafından yapılan açıklamaya göre, emekçi kitlelerin alabildiğince sömürüldükleri bu ülkede ilericilerin tutuklanmalarına hızla devam edilmektedir. En son tutuklanan 11 aydının hangi tutukevine gönderildiklerinin de açıklanmadığını belirten Brezilya Demokratik Hareketi, hükümetin son zamanlarda özel bir gizli polis ekibi geliştirdiğini ve adına da «komünistleri avlama komandoları» adını taktığını bildirmişlerdir.

LUSAKA

Zimbabve Yurtsever Cephesi liderlerinden Joshua Nokmo, İngiltere Dışişleri Bakanı Owen'e bir mesaj gön[dermiş] ve Zimbabve konusundaki genişletilmiş görüşmelerin sürdürülmesini istemiştir. «İç çözüm»ün ülkeye hiçbir şey getirmediğini yin[e]leyen Nkomo, siyah çoğunluk olarak ileri sürülenlerin siyah çoğunluğu temsil etmedikler[ini] de sözlerine eklemiştir.

PEKİ[N]

Çin Komünist Partisi Baş[]kanı Hua Kuo Feng'in yakı[n]larda Kore Demokratik Ha[lk] Cumhuriyeti'ne resmi bir zi[]yaret yapabileceği bildirilme[k]tedir. İki ülke arasındaki so[n] resmi ziyaret, 1975'de Kor[e] Demokratik Halk Cumhuriye[]ti Devlet Başkanı Kim Il-Sun[g']un Pekin'e yaptığı ziyaret [ol]muştu.

PRA[G]

Uluslararası Demokrat Kadınlar Federasyonu, AB[D] Başkanı Carter'e bir mes[aj] göndererek, Wilmington 10'[u]sunun serbest bırakılmaları ve Harris'in ölüm kararın[ın] kaldırılmasını istemiştir. B[i]lindiği gibi Wilmington'lu 1[0]lar ve John Harris, ins[an] hakları savunucuları olduk[la]rından, sahte suçlamalar[la] çeşitli cezalara çarptırılmışlardı.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ 16 MART KATLİAMINI ANLATTI:

“Katillerin saptanması ve yakalanması için yeterli tanık ve bilgi var„

İSTANBUL, (İSTA)

★ ÖĞRENCİLER, KATLİAM ANINDAN ÖNCE ÜLKÜ OCAKLARI İSTANBUL ŞUBESİ ESKİ BAŞKANI MEHMET GÜL BOMBANIN ATILDIĞI YERDE İNCELEME YAPTIĞINI AÇIKLADILAR

16 Mart günü faşist komandoların bombalı ve silahlı saldırısına uğrayarak 6 kişinin ölmesi 60'a yakın öğrencinin yaralanması olayının üzerinden bir hafta geçmesine karşın faillerin henüz bulunamadığını belirten İstanbul Üniversitesi Merkez bina öğrencileri dün düzenledikleri basın toplantısında katliamdan önce tüm idari makamları uyardıklarını ancak hiç bir önlem alınmadığını belirtmişler, **«katillerin tesbiti ve yakalanması için yeterli tanık ve bilgi elimizde var. Ancak soruşturmanın sıhhati açısından bunları şimdilik açıklamıyoruz»** demişlerdir. Okul kapatmanın bir çözüm olmadığını bunun gerici-faşist güçlerin işine yarayacağını da söyleyen merkez bina öğrencileri yetkililerden saldırganların vakit geçirmeden ortaya çıkarılmasını ve hesap sorulmasını istemişlerdir.

İstanbul Tabip Odası salonunda çok sayıda öğrencinin de katıldığı bir basın toplantısı düzenleyen İstanbul Üniversitesi Merkez Bina öğrencileri 16 Mart katliamı öncesi idari makamlara gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmasını istedikleri halde hiç bir önlemin alınmadığını söylemişlerdir. Saldırılara karşı toplu halde okula gitmek zorunda kaldıklarını, buna karşın saldırıların kapıda görevli polis'in gözü önünde sürdürüldüğüne de açıklamalarında yer veren öğrenciler daha sonra özetle şunları söylemişlerdir.

«Okula giriş ve çıkışlarda merkez bina anakapısı önünde başlarında okulun faşist elebaşıları olduğu halde Cafe Mola, Platin gibi yerlerden gelen okul öğrencisi olmayanlar her gün gösteri yapmışlar, defalarca bizlere saldırmışlardır. Bütün uyarılara rağmen emniyet görevlileri bunlara bir şey yapmamış çoğu kez ilerici öğrencileri karakola alarak dövüp hakaret etmişlerdir. Uyarılarımızdan Valinin, Emniyet Müdürünün haberi vardır. Okulun açıldığı ilk hafta topluca Rektöre dilekçe verilmiştir. Dilekçede sürekli saldırıya uğradığımız, polisin bize düşman gibi davrandığı ve can güvenliğimiz olmadığı için katliamın yapılmasından korktuğumuz belirtilmiştir. Tüm ilgililere soruyoruz. Bu uyarılar karşısında ne yaptınız? Kapıda görevli polislere soruyoruz. Olay günü yine aynı grup başlarında Mehmet Gül, Orhan Çakıroğlu, Fethi Yıldız, Nezih Çelikağ, Hamdi Karakaya ve Kâzım olduğu halde bizlerin okuldan çıkışına kadar kapının önünde beklediler bunları neden dağıtmadınız. Ayrıca olaydan bir saat öncesine kadar bombanın atıldığı yerde biri çantalı bir kaç kişi beklemeye başlamıştı. Oradan geçen öğrenci arkadaşlarımız bunlardan şüphelendiklerini bildirdikleri halde neden bunları göz altında tutmadınız? Halbuki kapıya gelene kadar bizim üzerimizi birkaç kez arardınız. Ayrıca tanındığı halde sabah saatlerinden itibaren Mehmet Gül ve diğer elebaşılar bombanın atıldığı yerde dolaşmışlar, çevreyi kollamışlar. Bu da mı dikkatinizi çekmedi? Aynı elebaşılar defalarca polisin yanında «Bir kaç güne kadar okula giremeyeceksiniz. Hesabınızı göreceğiz» diye tehdit etmişlerdir. Tüm bunlar bilindiği halde hiç bir önlem alınmamıştır.

Makam ve isim belirtmeden ilgililere soruyoruz: Bu uyarıları duyduktan sonra ne yaptınız? Bu uyarıların siyasi bir propaganda amacıyla yapıldığını sanıp hiç dikkate almadınız mı? Yoksa durumun farkındaydınız da elinizden birşey mi gelmiyordu? POL-DER tarafından basına yapılan açıklamaya göre, bu katliam sekiz gün önceden haberalınmış ve ilgililere gerekli uyarı yapılmıştır.

Okul kapatmak çözüm değildir. Tersine faşistlerin işine yarayacaktır. Çünkü ilerici öğrencilerin okula gelmesini önleyemeyince çabalarının bir yönünü de okulun kapattırılması yönüne çevirmişlerdir.

16 Mart'ın tertipçileri caniler derhal açığa çıkarılmalı, hesap sorulmalıdır. Vakit geçirilmeden okul öğrenime açılmalıdır. Polis kadrosu tamamen değiştirilmelidir. Beyazıt'taki faşist yuvalar dağıtılmalıdır. Faşist elebaşılar hakkında gerekli işlemler yapılmalıdır.

Son olarak belirtelim ki, Kaatillerin tesbiti ve yakalanması için gereken yeterli tanık ve bilgi vardır. Soruşturmanın sıhhati açısından şimdilik bu malzemeleri açıklamıyoruz.»

Öte yandan İstanbul Üniversitesi Merkez Binada okuyan öğrencilerin düzenlediği basın toplantısında TÖB-DER, İGD, TÜTED, DEV-GENÇ, DÖB, DDKD, Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri ile Dev San-Der ve Halkevleri İl Koordinasyon Kurulu temsilcileri de katılmış ve öğrencilerin haklı mücadelesini desteklediklerini söylemişlerdir.

Fotoğrafta basın toplantısından bir an görülüyor...

Faşist eğilimli polislerin gençlere işkence yaptığı açıklandı

★ KOCAELİ'DE DUVARA YAZI YAZAN GENÇ EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNDE, FALAKAYA YATIRILDIĞI, ANÜSÜNE COP SOKULMAK İSTENDİĞİNİ SÖYLEDİ

☆ İSTANBUL'DA, YARALI ARKADAŞLARINI ZİYARET EDEN ÖĞRENCİLERE ŞEHREMİNİ KARAKOLUNDA İŞKENCE YAPILDIĞI BELİRTİLDİ...

★ KOCAELİ CEZAEVİ'NE SİLAH SOKMAK İSTEYEN KİMSENİN ÜLKÜ OCAKLARI ÜYESİ OLDUĞU JANDARMA YETKİLİLERİNCE AÇIKLANDI...

HABER MERKEZİ

Kocaeli'de İstanbul Üniversitesi katliamını protesto amacıyla duvara yazı yazan Fuat Anıl isimli genç, götürüldüğü Emniyet Müdürlüğünde feci şekilde işkenceye tabi tutulduğunu açıklarken, İstanbul'da da 16 Mart katliamında yaralanan arkadaşlarını ziyarete giden öğrencilere Şehremini Karakolu'nda işkence yapıldığı bildirilmiştir. Öte yandan önceki gün Kocaeli Cezaevi'ne tabanca ve mermi sokarken yakalanan kimsenin Ülkü Ocakları üyesi olduğu Jandarma yetkilileri tarafından açıklanmıştır. Kocaeli'de ve İstanbul'da gençlere işkence yaptıkları belirtilen polislerin faşist eğilimli oldukları da bildirilmiştir.

KOCAELİ'DE

İstanbul Üniversitesi katliamını protesto için İzmit'te duvara yazı yazarken, Emniyet Müdürlüğüne götürülen Fuat Anıl isimli genç işkenceye uğradığını söylemiştir. Hükümet Tabipliğinden 30 günlük rapor alan genç, kendisine işkence yaptığını belirttiği polis yetkilileri ve memurlarının da isimlerini açıklamıştır.

Emniyet Müdürlüğünde insanlık dışı işkencelere tabi tutulduğunu belirten Fuat Anıl, Kocaeli Cumhuriyet Savcılığına başvurarak, Komiser İsmet Yaradanakul, Toplum Zabıta Müdürü Faruk Küçükdemirkol, Polis memurları Sabri Avcı, Hacı Veli Gezer, Zeki Karasoy, Mehmet Pamuk, Mehmet Kılıç Mehmet Üçer, Kursan Bilen hakkında davacı olduğunu bildirmiştir.

Fuat Anıl olayı şöyle anlatmıştır:

«Komiser İsmet Yaradanakul ve hakkında davacı olduğum polis memurları, sıra ile vücudumun hemen her noktasını copladılar. Daha sonra sıra ile falakaya yatırdılar ve ayaklarımın altı patlayana kadar vurdular. Bu insanlık dışı davranışlarıyla tatmin olmamış olacaklar ki copu yağlayıp anüsüme sokmak istediler. Bıyıklarımı ve sakallarımı yoldular. Bacaklarımı ve kaba etlerimi ısırdılar.»

İŞKENCE OLAYI İZMİT'TE TEPKİYE YOLAÇTI...

Öte yandan, Emniyet Müdürlüğünde bir gence işkence yapıldığının duyulması üzerine aralarında POL - DER, KDB ve Kocaeli Yüksek Öğrenim Derneği olayı protesto etmişlerdir.

POL - DER Kocaeli Şube Başkanlığı yaptığı açıklamada, işkence olaylarını kınamış ve insanlık dışı bir davranış olarak değerlendirdiklerini bildirmiştir.

☆ İzmit Kapalı Cezaevine önceki gün bir tabanca ile 15 mermi sokmak isterken Jandarma ekiplerince suç üstü yakalanan Tevfik Nurullah Agasoy isimli şahsın Ülkü Ocakları üyesi olduğu açıklanmıştır.

Edinilen bilgiye göre. İstanbul'da oturduğu saptananNurullah Agasoy elinde bir paketle cezaevine gelerek, bir mahkûmla görüşmek ve bu arada elinde ki emaneti vermek istediğini bildirmiştir. Jandarma tarafından açılan paketin içerisinden bir adet Barabellum marka tabanca ile 9 adet 9 mm. çaplı mermi ile 6 adette 7.65 çaplı mermi elegeçmiştir. Gözaltına alınan sanık Tevfik Nurullah Agasoy verdiği ifadesinde isyan çıkartmak için tabancayı cezaevine sokmak istediğini itiraf etmiş, nöbetçi mahkeme tarafından tutuklanarak cezaevine konmuştur.

İSTANBUL'DA

İstanbul Üniversitesi Merkez Binası önünde faşistlerin saldırısına uğrayarak yaralanan arkadaşlarını ziyarete giden 2'si kız 8 öğrenciye önceki gece Şehremini Polis Karakolunda işkence yapıldığı öne sürülmüştür.

Bir süre önce faşist komandoların saldırısı sonucu İstanbul Üniversitesi Merkez Binası önünde yaralanarak Cerrahpaşa ve Çapa Hastanelerine kaldırılan öğrencileri önceki gün saat 15.00-15.30 arası arkadaşlarını ziyarete gitmiştir. Cerrahpaşa Hastanesi'nde yatan arkadaşlarını ziyaret eden öğrenciler daha sonra Çapa Hastanesi'ne gitmişlerdir. İşkence yapılan öğrencilerin yaptığı açıklamaya göre bundan sonraki olaylar şu şekilde olmuştur:

Çapa Hastanesi'nde ziyaret saatini bekleyen 2'si kız 8 öğrenci polisler tarafından Şehremini Karakoluna götürülmüştür. Uğur Gür'ün ekibine bağlı olduğu bildirilen polisler, karakolda görevli bulunan polislerin gözleri önünde öğrencileri coplarla dövmeye başlamışlardır. Bayıltılıncaya kadar işkence yapılan öğrenciler daha sonra yine aynı polis ekibi tarafından 1. Şubeye götürülmüştür. Burada öğrencileri kabul etmeyen 1. Şube yetkilileri Uğur Gür'ün ekibine öğrencileri Şehremini Karakoluna götürmelerini istemiştir. Ekip işkence yaptığı kız ve erkek öğrencileri yeniden Şehremini Karakoluna götürdükten sonra «Yarın mahkemeye çıkarılmak üzere sizi serbest bırakıyoruz» şeklinde cevap vererek bırakmıştır. İşkence gören öğrenciler dün yeniden karakola gittiklerinde kendilerini affettikleri söylenerek gitmeleri istenmiştir. Öğrenciler daha sonra olayı anlatmak ve işkence yapılan polisler hakkında işlem yapılmasını istemek için İstanbul Valisi İhsan Tekin'e başvurmuşlardır.

Vatan Mühendislikte imtihanlara giderken açılan ateş sonucu ayağından yaralanan bir öğrenci hastahanede..
(Fotoğraf: Ender ERKEK)

☆ Vatan Mühendislik Yüksek Okulu'na sınavlara girmek üzere gelen ilerici-devrimci öğrencilerin üzerine faşistler tarafından açılan ateş sonucunda biri ağır olmak üzere üç öğrenci yaralanmıştır.

Vatan Mühendislik Yüksek Okulu ilerici-devrimci öğrencileri üzerine dün sınavlara girmek üzere okula gelirken faşistler tarafından ateş açılmıştır. Açılan ateş sonucunda Alaaddin Demirbaş adındaki Makina Bölümü dördüncü sınıf öğrencisi, Dilaver Göktaş adlı İnşaat Bölümü üçüncü sınıf öğrencisi ve Şakir Akşid adlı Elektrik Bölümü öğrencisi yaralanmışlardır.

Sağ ayaklarından yaralanan Alaaddin Demirbaş ile Dilaver Göktaş'ın durumlarının iyi, çeşitli yerlerinden ağır şekilde yaralanarak ameliyata alınan Şakir Akşid adlı öğrencinin durumunun ise ciddi olduğu bildirilmiştir.

İGD'NİN AÇIKLAMASI

İGD Eminönü Şube Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Demirci, Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi ilerici-devrimci üç öğrencinin yaralanmasıyla sonuçlanan faşist saldırı üzerine basına bir açıklama yapmış ve özetle şöyle demiştir:

«Faşist saldırılar sürüyor. Bu saldırıların bir örneğini dün saat 08.45'de Vatan Müh. Yüksek Okulu'nda yaşadık. Şubat Dönemi sınavlarına girmek için okula giden ilerici-devrimci-demokrat öğrencilere faşist saldırganlar pusu kurarak saldırdılar.

18 Mart 1976'dan beri faşist işgal altındaki Vatan Müh. Yüksek Okuluna iki yıldır gidemeyen ilerici-devrimci öğrenciler 16 Ocak 1978'den bu yana gitmekteydi. Ve Edebiyat —Hukuk-İktisat— Aksaray İTİA da faşist işgallerin kırılması faşistlerin saldırganlığını arttırdı. Vatan Müh. Yüksek Okulu'nda imtihana gitmekte olan ilerici-devrimci öğrencilerin üzerine ateş açıldı. Üç yurtsever çeşitli yerlerinden yaralandı. Vatan Müh. Yüksek Okulundaki ilerici-devrimci öğrencilerin okuldaki anti-faşist güç ve eylem birliği faşist katillerin saldırılarını altedebilecek güçtedir. İlgililerden katillerin bulunup hesap sorulmasını istiyoruz. Faşist saldırganların yuvaları kapatılıp dağıtılmalıdır.

ANKARA'DA

Ankara'da önceki gece üç ayrı yere patlayıcı madde atılmıştır. Birinci patlama saat 19.40 sıralarında daha önce iki kez evi bombalanan Hasköy Tütüncü Sokakda bulunan Mahalle Muhtarı Ramazan Bayraktar'ın bürosuna atılmıştır. Olay sırasında can kaybı olmamış maddi hasar meydana gelmiştir.

İkinci patlama ise saat 22.10 sıralarında Etlik Meteroloji semtindeki uzun zamandır boş bulunan Halkevleri Şubesinde meydana gelmiştir.

Üçüncü patlama ise saat 0.30 sıralarında Yenimahalle 1. Durak, Gidiş Sokakta oturan Mustafa Türeli adındaki şahsın evinde meydana gelmiş ancak olayda can kaybı bulunmadığı ve maddi hasar meydana geldiği öğrenilmiştir.

KARADENİZ EREĞLİSİ'NDE

☆ Yabancı Diller Yüksek Okulu öğrencileri mezuniyet sonrası statülerinin belirlenmemesi üzerine dün 1 günlük uyarı boykotu yapmışlardır.

Öğrenciler 12 Şubat ve 13 Mart tarihlerinde tüm ülkeden gelen Yabancı Diller Yüksek Okulları temsilcileriyle birlikte Milli Eğitim Bakanı ve diğer ilgililerle görüştüklerini belirterek, sorunlarına bu kez de çözüm getirilmezse 28-31 Mart tarihlerinde bir daha boykot yapacaklarını söylemişlerdir.

MERSİN'DE

☆ Önceki gece saat 01.30 sıralarında henüz kimlikleri belirlenemeyen 4 kişi, Tarsus yolu üzerinde bulunan bir benzin istasyonunu soymuş ve kasadaki 4 bin lirayı alarak kaçmışlardır.

MALATYA'DA

☆ Malatya'da önceki gece iki ayrı yere patlayıcı madde atılmış, patlamalardan biri ile ilgili olarak iki kişi polis tarafından gözaltına alınmıştır.

SAKARYA'DA

☆ Sakarya Cezaevi'nde 699'u erkek 16'sı kadın toplam 715 mahkum ve tutuklu açlık grevine başlamıştır.

Yetkililer mahkum ve tutukluların infaz kanununda değişiklik yapılmasını istedikleri için açlık grevine başladıklarını belirtmişlerdir. Açlık grevinin üç gün süreceği bildirilmektedir.

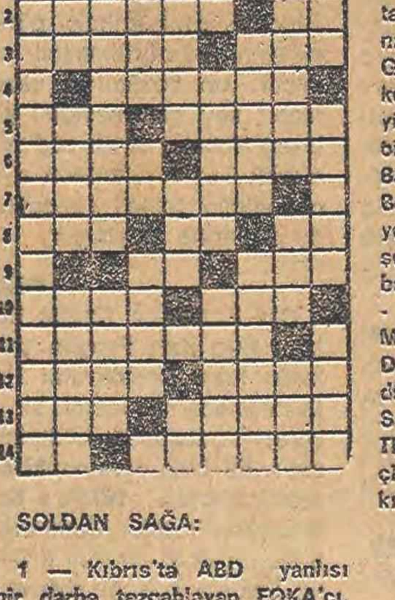
EDİRNE'DE

☆ Edirne Meslek Yüksek Okulu öğrencileri özlük sorunlarının halledilmesi için dün boykota başlamışlardır. Öğrencilerin istemleri arasında «Sınıf geçme yerine ders geçme sisteminin uygulanması». «Laboratuvar ve uygulamalı dersler yapılması» vardır.

televizyon

18.00	BİR KÖPEĞİN SERÜVENLERİ	20.00	HABERLER
18.30	OYUN	20.45	BEŞ DAKİKA
19.00	SPENCER'İN PİLOTLARI (İzlenmeli)	20.50	BİZDEN SİZE
		21.50	TV SİNEMA

bulmaca

SOLDAN SAĞA:

1 — Kıbrıs'ta ABD yanlısı bir darbe tezgahlayan EOKA'cı. 2 — Toplantı - Bir işaret sıfatı. 3 — Polis, cankurtaran otolarının klaksonu - TRT Genel Müdürü'nün soyadı. 4 — Dirlik, düzenlik. 5 — Amerika'da bir sıradağ - Mağlup. 6 — Dinle devlet işlerinin ayrı olduğu (devlet) - TERSİ, Uyarı. 7 — TERSİ, Övgü (eski dilde). 8 — Boğa güreşinde tezahürat sözcüğü - Bir binek hayvanı - Boru sesi. 9 — Demirel'ce de tesis sözcüğünün anlamı - Engel. 10 — Bir ay - Kışın yağar. 11 — Ender olarak. 12 — Diretme - Duvarcı aleti. 13 — Türkiye'de her hükümetin ilk işi - Yaşam. 14 — Mililitrenin kısa yazılışı - Herhalde.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Emperyalist bir savaşta «kendi» burjuvazisinin yanında yer almayı savunma. 2 — Gelecek (eski dilde) - Bir erkek adı - Geçit. 3 — 1976'da büyük bir deprem yaşayan Van'ın bir ilçesi - Ölüm cezası. 4 — Baskı makinesi - TERSİ, Beyaz - Beklenen şey. 5 — Eski Türkiye Cumhurbaşkanı - İçine sıvı şeyler konan kap - Anımsama belirtir. 6 — Fizikte bir kanun - Zalim anlamına gelir - İnce Memed'in yazarı (soyadı). 7 — Divan yazınında bir sanat - Endüstri. 8 — Bebek karyolası - Sıcakta vücuttan atılan su - TERSİ. Bir kahvaltılık. 9 — Geçirimli bir toprak - Kapılara takılır - Yanlış.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 — Engels - İz. 2 — Sair - Olta. 3 — Zafiyet. 4 — repiS - İs. 5 — An - Şerefe. 6 — Hiç - Elan. 7 — Mn - Kaçak. 8 — İade. 9 — Sosyalizm. 10 — anaG - Kaf. 11 — Lu - Irgat. 12 — trA - Ar - İl. 13 — Ulviyet. 14 — Ku (l) - SAVAK.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Es - Rahmi Saltuk. 2 — Nazenin - Onurlu. 3 — Gaip - İsa - Av. 4 — erfiŞ - Kaygı - İs. 5 — İse - Ada - rayA. 6 — Soy - Reçel Grev. 7 — LE - Ela - İka - Ta. 8 — İttifak - Zati. 9 — zA - Sen - IMF - Le.

radyolar

TRT 1

05.00 AÇILIŞ
05.05 GÜNAYDIN
07.02 Köye Haberler
10.01 ARKASI YARIN
13.00 HABERLER
16.40 Tangolar
19.00 HABERLER
20.15 Konuşa Konuşa
21.00 Kısa Haberler
21.30 Dinleyici İstekleri
22.02 Şarkılar Geçidi
22.30 Türk Yorumcuları, Türk Bestecileri
00.55 Kısa Haberler

TRT 2

08.00 GÜN BAŞLIYOR
09.40 Sularımızdaki Servet
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türküler
11.35 Siyasal Hayat - Siyasal Güçler
13.00 HABERLER
14.00 Öğretmenler Odası
16.20 ARKASI YARIN
19.00 HABERLER
19.30 Hafif Müzik
21.30 Erkekler Faslı
23.00 Türküler
23.30 HABERLER
23.35 Türk Hafif Müziği
23.55 KAPANIŞ

TRT 3

07.00 AÇILIŞ
08.00 Sabah İçin
09.00 Sabah Konseri
12.15 Türküler Geçidi
12.45 Tatil Müziği
20.00 Müzik Sözlüğü
22.30 Klâsik Türk Müziği
23.00 Gecenin Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 KAPANIŞ

yurt haberleri

Gölcük'te Ulaşlı ekmek yasaklandı

GÖLCÜK (POLİTİKA) AP'li Gölcük Belediye encümenleri, üçede 520 gram ağırlığında olan ve 4 liradan satılan ekmekle gramajlı aynı olan ve üç liradan satılan Ulaşlı ekmeğinin satışını yasaklıyarak halka yeni bir darbe daha indirmiştir.

Gölcük'te günde 5 bin tane Ulaşlı ekmeği satılıyordu; halk, ekmeğimizle oynayanları affetmiyeceğiz, diyor.

Konu ile ilgili olarak, Politika muhabirinin görüştüğü yurttaşlar özetle şunları belirtmektedirler; «Belediye Başkanı Şaban Aktürkoğlu ve belediye encümenlerinin üç aylık çalışma dönemindeki işleri, halka hizmet değil, her geçen gün yeni bir darbe daha indirmektedir. Son olarak ilçemizde çıkan ekmekle gramajı aynı olan ve birinci randıman undan yapılan Ulaşlı ekmeğinin satılmasını yasaklıyarak, fırın patronlarına daha büyük kârlar sağlamışlardır. Halk, ekmeğiyle oynayanları affetmiyecektir.»

KARAMAN BELEDİYESİ ARSA SPEKÜLATÖRLERİNE HİZMET EDİYOR

KARAMAN / KONYA
Ramazan AKSOY Bildiriyor.

Geçen dönemde yoksul halkı konut sahibi yapmak amacı ile planlanan Belediye'ye ait arsaların satışı, 11 Aralıkta seçilen AP'li Belediye Başkanı ve AP-MHP-MSP'li Belediye Meclis üyelerince amacından saptırılarak 2490 sayılı yasaya göre açık artırma ile satışa çıkarılmıştır.

Bu uygulama ilçede tepki uyandırmıştır. Bu uygulamanın yoksul halkın arsa alma ve konut sahibi olma olanağını ortadan kaldırdığını ileri süren, dar gelirli memurların ve halkın kurmuş olduğu 18 yapı kooperatifi durumu protesto etmiş ve kararın değiştirilmesi için yazılı olarak başvurmuşlardır. Arsa spekülatörlerini kollayan bu kararı kınamak için ihale günü bir yürüyüş yapılması beklenmektedir.

JANDARMA TARAFINDAN KOMAYA SOKULAN MUHTAR, KÖYLÜLER TARAFINDAN BAKANLARIN GÖRMESİ İÇİN VALİ KONAĞININ ÖNÜNE BIRAKILDI.

URFA

Özgören köyünün 20 yıllık muhtarı Bozan Ceylan'ın ifade vermek için gittiği Jandarma karakolunda dövülerek komaya sokulması üzerine, köylüler muhtarı Vali konağının önüne bırakmışlardır. Köylüler şehirde olan Devlet Bakanları Hikmet Çetin ve Enver Akova'nın Valiyi ziyarete geldiklerinde olayı görmelerini istediklerini söylemişlerdir.

Yaşanmış bir olayın öyküsü

"Ekmeksiz evler,,

-2-

Bir kağıt parçası bulundu yerdeki cesedin avucunda

KOLTUĞU ALTINDAKİ EKMEK İLE KÂĞIDA SARILI ZEYTİNİ BİR KENARA ATARAK KALBİNİ DİNLEDİ. ÖLMÜŞTÜ GÜLÜZAR

ALİ RIZA CEBİNDEN KÜÇÜK BİR KÂĞIT PARÇASI ÇIKARTTI. «AÇ YAVRULAR SİZLERE EMANET»

Nasıl geldiğini bile farkedemedi Ali Rıza evine. Ama, bir sessizlik vardı 100 lira kira verdiği, yavruları ile karısının barındığı mağarada. Ali Rıza içeri girdi. Karısı Gülüzar yatakda yatıyordu. Ali'si ve Melahat'ı da annelerinin yanında uyuya kalmışlardı. Ali Rıza, evine ekmek getirdiğini çocuklarına duyurmak istedi. Ama sonra, «önce karım bilmeli, Gülüzar'ım sevinmeli» dedi ve Gülüzar'ını uyandırmaya çalıştı.

«Gülüzar, bak ekmek getirdim. Kalk, çocuklar açtır doyuralım.

Gülüzar ses vermemişti Ali Rıza'nın çağırısına. Bu kez Ali Rıza omuzlarından tutup sarsarak uyarmaya çalıştı. Ama yine ses yoktu. Sonra buz gibi katılaşmıştı karısı Gülüzar. Ali Rıza, buz gibi elleri ile karısının yüzlerini okşamaya başladı. Can yoktu Gülüzar'ında. Koltuğu altındaki ekmekler ile küçük bir kağıtta sarılı zeytin'i bir kenara atarak Gülüzar'ın üzerine eğildi ve kalbini dinlemeye başladı. Ölmüştü Gülüzar, dert ortağı yok yok olmuştu. Bu arada Ali ve Melahat uyanmışlardı Annelerinin koynunda hiç birşeyden habersiz uyuya kalan yavrular babalarını perişan bir şekilde görünce korkudan ağlamaya başladılar. **Ancak Ali Rıza çocuklarını kucaklayarak mağaradan dışarı fırladı.**

Bağırarak dışarı çıkan, yardım isteyen Ali Rıza, sesini kimseye duyuramıyordu. Çünkü oturduğu mağaranın çevresinde tek bir ev veya oturulacak başka mağara da yoktu. Küçük Ali ve Melahat'ı kucağında olmak üzere tarlalar içerisinde koşmaya başladı. Ev kirasının artırılması için baskı yapan ev sahibi, mağara sahibi Duran Ağanın evine koşarak girdi. Ali Rıza ağlıyordu.

Boğmuştu Ali Rıza'yı büyük şehir. Birşeyler bulabilme umudu ile köyünden geldiği Kayseri'de kaybolmuş, karısını eritmişti.

Mağarasındaki yatağında gözleri yarı açık bir şekilde hastalıktan, doktor parası yokluğundan, açlıktan ölen karısını birkez daha seyretti Ali Rıza. **Ağlıyordu, sırdaşının, aç yoldaşının kendisini zamansız terketmesinin acısı ile ağlıyordu.** Kaderin bir cilvesi miydi bu. Hayır, bu büyük balığın küçük balığı yuttuğu bir düzenin oyunu idi. Neden küçük balıklara yaşama hakkı verilmiyordu küçük mağaraların da?

Ali Rıza, çocuklarını kucakladı. Onlar sanki analarını bir kez daha göremeyeceklerini anlıyorlardı. Babalarının ağlaması karşısında küçük Ali ve Melahat'ta kendilerini bırakmışlar, hıçkırmaya başlamışlardı. İllede para diyen ev sahibi Duran Ağa, Ali Rıza'nın omuzlarından tutarak onu teskin etmeye çalıştı.

«Kendine gel be evlat, nee o? Bak çocuklar bile senden yardım bekliyor, onlarla onlar için yaşayacaksın.

Boğazına sanki birşeyler düğümlenmiş gibi mırıldanmaya başladı Ali Rıza. **«Ne yaparım ben şimdi, nasıl bakarım yavrularıma, nasıl söylerim analarının yok olduğunu»** diyor ağlıyordu.

«Kalk be evlat, daha çok işimiz var. Hadi, daha doktor gelecek. Hemen şehre in hökümet doktoruna haber ver. Gelsin ki defin tutalım. Bırak şimdi ağıtı, giden geri gelmez Sonra biz ne güne duruyoruz.»

Ali Rıza olur gibilerinden başını salladı ve çocuklarını kucaklayarak tarlalar içerisinde koşmaya başladı. Kefen, karısına kabirlik bez dahi alacak parası yoktu Ali Rıza'nın. Evinde ise yokluklarla kıvranarak ölmüş karısı halen yatıyordu.

Kar, bütün hızı ile yağıyordu. Geceleri ise soğuk alabildiğine kendisini hissettiriyor. adeta buz adalarında bir yaşantı sürdürüyordu.

HER SABAH ERKENDEN ŞEHRE İNİP...

Karısını daha iki gün önce toprağa veren Ali Rıza, Ali ve Melahat'ını da yanına alarak her sabah erkenden merkeze inip iş arıyor, bulduğu küçük işleri yapana kadar da yavrularını yanından ayırmıyordu. Bu, zaman zaman işverenler tarafından istenmiyordu ama, o dili döndüğünce anlatmaya çalışıyordu. Çoğu kez de işverenin işini bile yaptırmıyor «ben çocuk yuvası açmıyorum. Bırak, başkasına yaptırırım» diyor, işi geri bile alıyordu.

Yakacak tek odun parçaları dahi yoktu mağaralarında Ali Rıza'nın. Bazen iş dönüşü yolda bulduğu tahta, kâğıt parçalarını toplayarak yaya dönerdi mağarasına.

Karısını kaybedeli henüz üçüncü günün içerisinde iken kendisine yardımcı olacağını söyleyen ev sahibi, Ali Rıza'nın evine geldi. Para'dan başka birşey konuşmayan yaşlı ev sahibi yine kiranın artırılmasını istiyordu. Ali Rıza ise kaybettiklerinin acısını dile getirdi. Ama o söylediklerini hiç duymuyordu. O, soğuktan donmak üzere olan çocuklarının karnını ancak getirebildiği ekmekle doyurmak, sonra da kirden rengi dahi görülmeyen pamuk dolu minderlere sararak saklamaya çalışıyordu. Duran ağa son sözünü «ya çık, ya da artır» deyip mağaradan çıktı.

Artık dayanılacak gibi değildi. [illegible] bir yemek yedirmekten yoksun Ali Rıza ne yapacağını çoktan şaşırmıştı. Çocuklarını yuvaya verme yolunda kendisine akıl verilmişti. Ama nasıl olacaktı.

Beş kilometrelik yolu yürürken topladığı küçük tahta parçalarını, kardan ıslanmamış kâğıtları mağaranın ortasına yığarak yakan Ali Rıza, çocuklarını ısıtmaya çalışıyordu. Ama vaz geçti, ayrı ayrı yerlerde yatırmaktan... Topraktan zemine kalmış minderleri yanyana getirerek bir yatak yaptı. Ali'sini bir yanına, Melahat'ını da bir yanına alarak uyumaya çalıştı.

Hava, düne nisbeten biraz daha [illegible]. Ali Rıza hemen çocuklarını yanına aldı ve Kayseri'ye doğru yola koyuldu. Merkeze geldiğinde ilk karşılaştığı bir kişiye kimsesiz çocuklar yurdunun yerini sordu. Sonra verilen adreste yurdu buldu. Ne yapmak niyetinde idi Ali Rıza. Çocuklarını yuvaya vermeyi mi düşünüyordu. Evet, artık onlar hiç olmazsa bir sıcak yemek yiyebilmeliydiler. Kararlı idi ama nasıl?

Ali Rıza önce bir süre düşündü yurdun kapısında. Sonra yüzündeki her şeyi kaybetmişliğin ifadesi ile yere çömeldi ve cebinden bir kağıt çıkartarak birşeyler karalamaya çalıştı. Çocukları hem babalarını meraklı gözlerle seyrediyorlar, hem de soğuktan titriyorlardı. Açtılar.

Küçük bir kâğıda, yazmaya çalıştığı neydi acaba? Ali Rıza ayağa kalktı ve çocuklarını kucaklayarak onları öpmeye başladı. Çocuklar ne olduğunu dahi anlayamamışlardı, ancak çok üzüldüklerinden babalarına sarılıyorlar, sanki onun kanadı altına saklanmaya çalışıyorlardı.

Ali Rıza, artık her şeyin sonunun geldiğine inanıyordu. Cebinden bir küçük kâğıt daha çıkarttı ve onu Ali'nin eline tutuşturarak kelimesini yazmaya çalıştı. Sonra Ali'nin avuçlarına sıkıştırarak yurt kapısından içeri soktu. Onlara, «hadi, siz içeri girin, ben geliyorum» dedi ve çocuklarının yürümelerini seyretti. Melahat ve Ali yürümüyorlardı. Kâh dizleri üzerinde sürünüyorlar, kâh ayağa kalkıp düşüyorlardı.

Bir karar vermeliydi artık Ali Rıza, verdi de. Acı bir fren sesi duyuldu bir an kulakları yırtarcasına. Yerde yatan bir kişi ve on parmakları içerisinde avuçlarında sıkıca tuttuğu bir kâğıt parçası. Kalabalık birikmişti yerde yatanın başında.

Ali Rıza, [illegible] bir Chevrolet taksi ve kan vardı. Koşuşmalar, yardım çağrıları birbirini izlemişti ama çoktan ölmüştü Ali Rıza.

Kanlar içerisinde yol ortasında yatan ceset kaldırılırken ölünün avucunda bir kâğıt parçası bulundu. Büyük harflerle ve okunması güç, aynı zamanda kan pıhtıları arasında güçlükle seçilen kelimeler şöyle diyordu: «Sizlersiniz beni öldüren. Benim canımı aldınız. Ama hiç olmazsa çocuk yurdunun bahçesinde donmakta olan çocuklarımı kurtarın».

SON

Yoksul çocuklar... Bu, ne onların ne de anne ve babalarının suçu! Ve yoksul çocukların büyük çoğunluğu hastalıklı

Fiyatlar arttıkça, dar gelirliler kaçınılmaz olarak sefalete sürükleniyorlar.

---

tırmık

AYDIN ENGİN

Bizim de kafamız karıştı

Bugünlerde kafası karışan karışana. Kimi bunu açık açık yazıyor: Kimi böyle bir itirafta bulunmuyor ama yazıp çizdikleri ile içinde bulunduğu **kafa karışıklığını** ayan beyan ediyor.

Açık söyleyelim, tartışılan konuyla ilgili, bizim kafamızdan en ama en küçük bir sıkıntımız yok. Kafamız o konuda pırıl pırıl açık ve aydınlık. Ama kafası karışan dostlarımıza baktıkça **«yahu bunca zaman kafaları pırıl pırıl olan bu dostlarımızın, arkadaşlarımızın kafalarını karıştıran nedir?»** diye soruyoruz. Ama soruya cevap ararken çeşitli **«olasılık»**ları yanyana getirip bu **«karışıklığın nedenini»** bulmaya çalışırken, sonunda olan oldu ve bizim kafamız da karıştı.

Babıali'de adettir. bir başka gazetede çıkan yazılardan sözedilirken **«İstanbul'da yayınlanan büyük tirajlı gazetede...»** yada **«...eğilimli bir günlük gazetede»** gibisinden deyimler kullanılır. Bu adetin nedenini bilemiyoruz. Kimbilir belki nezakettendir. Belki de **«reklamını yapmayalım»** gibisinden bezirganca bir gerekçesi vardır.

Ama böyle endişeler bizim derdimiz değil. O yüzden kafamızı karıştıran **«durum vaziyetlerini»** adıyla sanıyla yazalım istiyoruz.

Alın size ünlü, şanlı yazar ve çizer adları:

Örsan Öymen, İlhan Selçuk, Uğur Mumcu, Bedri koraman, Hasan Pulur... Bunlar bizim görebildiklerimiz. Belki gözümüzden kaçan bir kaç yazar yada çizer dostumuz, arkadaşımız yada tanışımız daha vardır. Ama sanıyoruz ki tümünün de gerekçesi, endişesi ve **«kafa karışıklığı»** aynı.

****

Nedir olay?

16 Mart'ta kimlikleri henüz belli olmayan ve fakat siyasi mezheplerinin **«faşizm»** olduğundan da enküçük kuşku olmayan bir cinayet şebekesi, 6 öğrencinin ölümüne, 40'a yakınının yaralanmasına yol açan bombalı ve otomatik tüfekli bir saldırıda bulundu.

Bu saldırı 1 Mayıs 1977'den bu yana faşistlerin giriştiği en büyük katliam'dır. Demokrasi güçlerinin bu katliama tepkisi de büyük oldu.

17 Mart günü başta İstanbul olmak üzere üç büyük kentimizde çoğunluğunu öğrenci gençliğin oluşturduğu bir cenaze töreni düzenlendi. Tören tümüyle **anti-faşist** bir gösteriydi. Törende, yalnız İstanbul'da elli bini aşkın bir kalabalık yürüdü. İzni alınmamış, uzun örgütlenmemiş, faşizme yönelen **doğal** tepki ve öfkenin ve anti-faşist savaşım kararlılığının **patlattığı** bir gösteri idi bu. Abuk sabuk siyasi çizgi ve mezheplerin de görkemli yürüyüş kolunun ardına takılarak **«biz de varıııızzz»** dedikleri bu cenaze törenlerinden sonra CHP Genel Başkanı, kendi üslûbuyla, **anti-faşist** yürüyüşe katılanlara **teşekkür** etti.

Ardından 20 Mart Pazartesi günü **DİSK**'in çağrısı ile ve teknik eleman odalarının, TÖB-DER'in, TÜS-DER'in, İstanbul Barosu-nun, TÜMAS ve TÜMÖD gibi Üniversite Öğretim üyelerinin meslek örgütlerinin katıldığı iki saatlık bir **işbırakımı eylemi** yapıldı. Ülkenin demokrasi güçlerinin kahredici bir çoğunluğu, bu işbırakma eylemine katıldı. Eylemin adına **«Faşizme İhtar»** dendi.

İki saatlik işbırakımı eyleminin akşamı CHP Genel Başkanı ve Başbakan Ecevit, TV ekranlarından yağdı gürledi. Ecevit iki saatlik işbırakımı eylemine girişen güçleri, faşist mihrakların ekmeğine yağ sürmekle suçladı. **«Bu eylemi gerçekleştirenler, sonuçlarına da katlanacaklardır»** filan dedi.

Ertesi günü gazetelerini açanlar **Örsan Öymen'in, Uğur Mumcu'nun, İlhan Selçuk'un** yazılarını okudular. Bir gün sonra **Bedri Koraman'ın** bir çirkin bozkurt'un, karikatüre göre «geri geri» yürüyüp kendisi ile toslaşan **«işçi»**ye **«Hoşgeldiiiiin»** diyen karikatürünü gördüler.

Örsan Öymen gibi bizim kuşağın yüzakı bir gazetecinin kafasını karıştıran; **İlhan Selçuk** gibi yılların yazarlık sınavını yüzakı ile vermiş bir saygın yazarın, demokrasi güçlerinin bu görkemli (evet: **görkemli**) anti-faşist gösterisini, kelimeyi kullanmasa bile **«provokasyon»** olarak nitelemesine yol açan; **«Sakıncalı Piyade» Uğur Mumcu**'yu, bu anti-faşist eylemde **«sakınca»** aramaya İten ve başmakale değerinde karikatürlerle mesleğine onur kazandıran **Bedri Koraman**'ı «geri geri yürüyen» bir işçi sınıfı çizdiren **kafa karışıklığının** kaynağı acaba nedir?

Demokrasi güçlerinin savaşımına kalemleriyle güç katma kavgasında bunca yıl sendelemeyen bu dostlarımız, arkadaşlarımız, tanışlarımız neden **tökezlediler?**

****

Sorunun cevabını içtenlikle aradık. İlkin **«acaba yanılan biz miyiz?»** dedik. Olup biteni bir kere daha ve bir kere daha değerlendirdik. Açıkça söylüyoruz: Kafamızda en **küçük bir karışıklık yok. Kafamız bu konuda pırıl pırıl.**

O zaman «karışıklık» acaba nerede?

Soruyu, sorularla cevaplamaya çabalıyoruz.

— 20 Mart'taki işbırakımı eylemi kime karşıdır?

— **Faşistlere...**

— Hükümet faşistlere karşı mıdır?

— **Evet.**

— Yeryüzünde demokrasi güçlerinin, faşist saldırganlara karşı «caydırıcı» savaşım pratiklerinde işbırakımı, genel grev gibi eylem türleri var mıdır?

— **Elbette. Daha dün Aldo Moro'nun kaçırıldığı terör eylemine karşı İtalyan işçi sınıfı 24 saatlik genel grev yapmadı mı?**

— Peki İtalyan Hükümeti, o zaman, genel grevcileri, faşistlerin ekmeğine yağ sürmekle mi suçladı?

— **Yooo...**

— Pekii, en son altı yurtsever gencin kanına giren faşist tırmanışın durdurulması için «görkemli ve caydırıcı» bir protesto gösterisi, örneğin iki saatlik işbırakımı eylemi, Avusturyalı bir yabancı konuğun çayını içememesinden, telefon edememesinden daha önemli değil midir?

****

Sevimli TV reklamını anımsıyor insan ister istemez.

— **Sevmiyor musun?**

— Seviyoruuuuummm...

— **Peki neden yemiyorsun öyleyse?..**

Tıpkı onun gibi.

— **Faşist saldırganları caydıracak eylemlerden yana değil misin?**

— Yanayıııım...

— Peki niye karşı çıkıyorsun öyleyse?

****

Son sorunun cevabını, kendimizce, yarın vermeye çabalayacağız.

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ

İkinci Bölüm

14'ler ve yurtdışındaki müşterek faaliyetleri

-31-

Ender Kâmil Boyacı

«Saat 20'de C.K.M.P. partisinden Fuat Uluç'a telefon ederek «Gene o namussuz Aydemir bu gece ihtilal yapıyor» demiş, durumu CKMP milletvekili Yılanlıoğlu'na bildirmiş. O da hemen CKMP lideri ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'e bildirmiş. O da Başbakan İnönü'ye bildirmiş. Yani bu suretle hükümet haberdar edilmiş (Hatıralar, s. 338)

Aydemir anlatıyor:

«14'ler, Türkiye'de bazı gruplar ve milliyetçi - mukaddesatçılar tarafından büyük ümit beslenen Türkeş efendi zaten bizleri ihbar etmişti. Yâni hükümet erken tedbir alabilse idi, bizler kıtalara girerken alınan tedbir ile hunharca öldürülebilirdik. O da (Türkeş) Türkiye'de tek lider olarak kalıp, gayesi ne ise (hâlâ kapalı bir kutu, bilinmiyor) tahakkuk ettirirdi. Allah bizlere acımıştı. Herkes yaptığı ile kaldı. Türkeş ve arkadaşları bizimle birlikte yakın arkadaşlık ediyorlardı. Ama İHTİRAS GÖZLERİNİ BÜRÜMÜŞTÜ...»

«Türkeş arkadaşımdı. Elâzığ'da tanımıştım. Orda çok iyiliğim dokunmuştu ona. Kendisi de bilir. Fakat bu hareketi bana karşı yapmaktan geri kalmamıştı. İhtiras insanları böyle küçültüyor işte. Milletin yüzüne, kendisine bel bağlayanların yüzüne bir muhbir olarak nasıl bakacak diye düşünüyorum. Ama o hiç oralı bile olmuyordu.»

Mikrofona kalktım. Telefon konuşmasındaki «Namussuz kelimesi için kim sarfetmişse teessüf ederim. Ancak bu suretle cevap verdim.

Bu durumlara rağmen Türkeş'in çömezleri mahkeme safhasında hâlâ taraftar toplamak için gayretler sarfederek aleyhte dedikodu yaptılar. Tabii hepsini duyup gülüp geçiyordum. Allah dünyada hiç kimseyi 14'ler grubu gibi muhbir durumuna düşürmesin...» (Aydemir'in Hatıraları, s.340)

Kudretli Albay (!) ve arkadaşları olan keskin reformcuların, 1963 yılında birer «muhbir» durumuna düşmesi, 13 Kasım'da darbeyi bunların yapması takdirinde Türkiye'nin başına nelerin geleceğini gösteren bir belirtidir.

Türkiye'yi kurtarmak iddiasındaki bu kişilerin başındaki zâtın kişiliği 14'lerin sonunu hazırlamıştır: Dağılmak...

«Yediğimiz darbenin (13 Kasım) tesirleri azaldıktan ve muhitlerimize (sürgün yerlerine) alıştıktan hemen sonra müşterek faaliyetler başladı.» (Orhan Erkanlı, Anılar-Sorunlar-Sorumlular, İkinci Basım, İstanbul 1972, s.180).

Neymiş o «müşterek faaliyetler»?

«Yazışmalar sonunda; bütün haberlerin, bilgilerin bir yerde toplanması ve her ay bir merkezin toplanan bilgileri bir rapor halinde yayınlanması kararlaştırıldı. Bu görev bana verildi. 14'lerin hepsiyle Türkiye'deki arkadaşlarımızla (ordu ve sivillerle) sağlam bir irtibat kurulmuş, işlemeye başlamıştı. İlk rapor, 1 Nisan 1961 tarihinde yayınlandı. Türkiye'deki olayları büyük bir dikkatle izliyor, bunları değerlendirerek neticeler çıkarmaya, kendimizi memleketin havası ve gerçekleri içinde tutmaya uğraşıyorduk. Bu raporlar ve muhaberatımızın büyük kısmı, daha sonraları yargılama konusu oldu...»

1 Nisan tarihli, 1 numaralı rapordan:

«Komite içinde yine iki grup teşekkül etmiştir: İktidarı uzatmak isteyenler, seçime gitmek isteyenler. 13 Kasım'ın hiçbir şeyi halletmediği anlaşılmıştır. Kurucu Meclis hizmete başlamıştır. Genç, aydın ve vatansever kişilerin çoğunlukta olduğu bu meclisin zayıf tarafları ağır basmaktadır. Meclis milletin tümünü temsil etmekten uzaktır, bir Halk Partisi meclis grubu mahiyetindedir. Hizmet emniyeti yoktur, her an dağıtılmak tehdit ve tehlikesi içinde çalışmaktadır. Seçimlerin yapılacağı tarih henüz belli değil: Halk Partisi erken yapılacak bir seçimi kazanacağı inancıyla aceleci, diğer partiler makul, Komite kararsız. Adalet Partisi ve Yeni Türkiye Partisi teşkilâtlarını tamamlamakla meşguller. Zor şartlar altında, tehdit ve telkinlere maruz kalarak çalışmaktalar...

Silâhlı kuvvetler politikanın göbeğindedir. Kumanda kademesi (Genelkurmay Başkanı Sunay, Kuvvet Kumandanları Alkoç-Tansel-Özak) ile Komite (23 kişilik M.B.K.) ve Cunta (Türk Silâhlı Kuvvetleri Birliği cuntası) iktidar yarışında. General Gürsel, kumandanlara dayanarak iktidarı yürütmekte, hatta üç Cemallerin (Gürsel Madanoğlu, Tural) Komite'yi dağıtarak idareye direkt olarak el koyacakları söylenmekte. Ordunun genç unsurlarını bünyesinde toplayan hakikî cunta, 27 Mayıs'ın başarısızlığından ve maydana gelen durumdan şikâyetçi. Cunta gittikçe gelişmekte ve kilit noktalarını ele geçirmektedir. Yassıada duruşmaları devam ediyor, idam cezaları verilip verilmeyeceği ve infazlar başlıca merak konusu...»

25 Mayıs tarihli, 3 numaralı rapordan:

«Vazife: Türkiye'de demokratik rejimi bütün organları ve şartlarıyle kurarak, Türk milletini çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmak amacını güden meşru yollardan gerçekleştirmek Bu maksatla; ilk hedef olarak hep beraber, en uygun şartlar altında ve en uygun zamanda Türkiye'ye dönüşü sağlamak. Dönüş verilecek yeni karara göre; yeni bir plân ve program dahilinde siyasî çalışmalara başlamak...»

Üzerinde durulan temel konu, Türkiye'ye dönüş zamanı ve şekli Türkiye'de siyasî bir faaliyet imkânlarının araştırılmasıydı. Bu nedenle genel durumu kıymetlendiriyorduk.

«Tarafgir ve güvenilemeyen bir idare siyasî çalışmaları güçleştirmektedir. Devlet Başkanı olacak zat (Gürsel); kuyruklardan (Eski D.P.nin taraftarları), vatandaşlar üzerine jetler göndermekten, parti (A.P.) kapatmaktan bahsediyor.

Kısacası: Seçim şartları normal gelişmiyor...

Büyük iddiaları olan, 27 Mayıs'ın iyi ve beğenilen yönlerine dahi sahip çıkan, kötülükleri bizim üzerimize yıkan **Halk Partisi yıpranmadan, sarsılmadan,** siyaset sahnesine çıkmak bizi ebediyen cüce kalmaya mahkûm eder. Çok değil, iki sene sonra bu parti 1950 den önceki duruma düşecek, yâni halkın istemediği bir parti olacaktır. Bugün Türk politikasına fiilen hâkim olan sosyal güçler; basın, üniversite, ordu, siyasî partiler tam bir anarşi içindedirler, gemi azıya almışlardır. HİÇBİR İKTİDAR, YIPRANMADAN, GÜÇ KAYBETMEDEN, HATTA EDİMEDEN BUNLARI HİZAYA GETİRİP, DEVLET OTORİTESİNİ TESİS EDEMEZ. Gelecek iktidar dönemini kazansa dahi Halk Partisi için bir talihsizlik olacaktır. Bu dönemin sonunu beklemek lâzımdır. Hürriyet ve Millet Partileri ibretle hatırlanmalıdır. Cüce doğdukları, eksik yaratıldıkları için biri öldü, diğeri can çekişiyor. Bizim kuracağımız parti kısa zamanda çığ gibi memleketi sarmalı ve sarsmalıdır. (DEVAM EDECEK)

Karadenizli üreticiler tütün baş fiyatının saptanmasını istiyor

Karadeniz'li tütün üreticisi endişeli bir bekleyiş içinde. Piyasanın açılacağı 27 Mart'ı bir kader günü olarak görüyorlar.

★ ÜRETİCİLER «27 MART'TA YA HUZURA KAVUŞURUZ YADA BATARIZ» DİYORLAR...
★ BAŞ FİYATIN AÇIKLANMASINDAKİ GECİKME ELEŞTİRİLİYOR...

SAMSUN-İSTA (Muhittin Uzlu Kenan Türkpençe)

Ecevit Hükümetinin IMF'nin istekleri doğrultusunda Ege Bölgesi Tütün baş fiyatını düşük tutması, Karadeniz Bölgesi üreticilerini endişeye sürüklerken, üreticiler baş fiyatın açıklanmasının geciktiğini belirtmekte, bu gecikmenin Tütün maliyetinin artmasına yol açtığı, günü gelen Banka faizlerini ödeyememelerinin ise kendilerini güç duruma düşürdürdüğünü söylemektedirler.

Tütün baş fiyatlarının açıklanacağı gün olarak belirlenen 27 Mart'ı «Kader günü gibi gördüklerini» söyleyen üreticiler, açıklanacak olan fiyatlarla ya huzura kavuşacaklarını yada borçlarını ödeyemeyerek batma durumuna geleceklerini söylemektedirler. Tütün piyasasının her yıl olduğu gibi bu yılda geç kaldığından yakınan üreticiler bu gecikmenin depolama olanaksızlıkları nedeniyle Tütünün küflenmesine ve kalite kaybetmesine neden olduğunu belirtmişlerdir. Aldıkları kredilerin faizlerini ödeme zamanının da geçtiğini savunan üreticiler, gecikmenin bir tarafdan maliyeti arttırdığını bir tarafdan da kendilerini yeni mali bunalımlara sürüklediğini belirtmişlerdir.

Son devalüasyonun kendilerine getirdiği yeni yüklerden de yakınan Tütün üreticileri belirlenecek olan baş fiyatta devalüasyon oranının da göz önünde tutulması gerektiğini söylemişlerdir.

BAŞ FİYATIN YÜZ LİRA OLMASI İSTENDİ...

Öte yandan konu ile ilgili olarak İSTA Ajansı muhabirine görüşlerini açıklayan Samsun Ziraat Odası Başkanı Şevki Yücel, Devalüasyondan önce Tütün baş fiyatının 80 TL. olmasını istediklerini ancak devalüasyon sonrası bu fiyatın 100 TL. olması gerektiğini söylemiştir. Ortalama fiyatın ise 90 lira olarak belirlenmesini isteyen Ziraat Odası Başkanı Şevki Yücel piyasanın açılmasındaki gecikmenin üreticiyi zarara soktuğunu savunmuştur. Tütün maliyetinin bu yıl için 69 liraya ulaştığını belirten Ziraat Odası Başkanı 90 liranın altındaki fiyatın köylüyü zarara sokacağını söylemiştir. «Eksperler» sorununa da değinen Yücel, bu alanda çalışanların sayısının çok az olduğunu bunun içinde kalite tesbitinde aksaklıklara rastlandığını belirtmiştir.

Tütün üreticilerinin genel sorunları hakkındaki görüşlerini de açıklayan Samsun Ziraat Odası Başkanı, yeterli miktarda, kaliteli tohum sağlanmasının, kredilerin yeniden düzenlenmesinin, zirai mücadele ilaçlarının zamanında sağlanmasının, zirai alet ve tarım makinaları alımının kolaylaştırılmasının ve tarım ürünleri taban fiyatlarının ekim öncesi açıklanmasının köylünün sorunlarını kısmen de olsa çözeceği görüşünü savunmuştur.

Demokratik Örgütlerden Haberler

MERSİN'DE 20 SENDİKA VE DEMOKRATİK KURULUŞ MHP VE ÜLKÜ OCAKLARININ KAPATILMASINI İSTEDİ.

Mersin'de ortak bir açıklama yapan Maden-İş 10. Bölge Temsilciliği, Petkim-İş, Genel-İş, Hürcam-İş, Lastik-İş, Aster-İş, Oleyis, Petrol-İş, Dev-Toprak-İş Mersin Şubeleri, Sosyal-İş Bölge Temsilcisi, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜTED, İGD, İKD, Çağdaş Hukukçular Derneği, TMMOB, TRT-DER, POL-DER ve SGB Mersin Şubeleri MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılmasını, Kontr-Gerilla, Devkurt, Etko gibi gizli faşist örgütlenmelerin kapatılmasını ve faşist saldırganların yakalanarak hesap sorulmasını istemişlerdir.

Sendikalar ve demokratik örgütler ortak açıklamalarında faşistlerin 1. ve 2. MC dönemlerinde işgal ederek saldırı üssü olarak kullandıkları okullardaki işgallerin ilerici, yurtsever öğrenciler tarafından birer, birer kırıldığını, tekrar okulları ele geçirmek isteyen faşistlerin saldırılarını arttırdıklarını ve böylece gerçek suçluların ortaya çıktığını bildirmişler, Politika gazetesinin açıkladığı belgelerin ve yapılan bu saldırıların faşist MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılması için yeterli neden olduğunu söylemişlerdir.

RİZE HALKEVİ İSRAİL SALDIRISINI PROTESTO ETTİ

KÖY-KOOP'a bağlı Edirne Kooperatifler Birliği bir basın açıklaması yaparak 70 Köy Kooperatifi olarak, 20 Mart eylemi dolayısıyla DİSK'in yanında olduklarını bildirmişlerdir.

Mersin Halkevi Kurucu Heyeti adına gazetemize bir mektup yapan Geçici Başkanı İsmet Şahin 16-3-1978 günlü Halkevi binasına herhangi bir bombalı saldırı olmadığını ve bu konuda gazetemizde çıkan haberin düzeltilmesini istemiştir.

YENİCE-ÇANAKKALE: TÖB-DER Şubesi yönetim Kurulu Pınaroba Köyü Öğretmeni Hüseyin Çiftçi'ye faşistler tarafından bir saldırı düzenlenmesini kınayarak Kaymakamlıktan, Savcılıktan ve Çanakkale Valiliğinden ilericilerin can güvenliğinin sağlanmasını istemiştir.

Rize Halkevi Rize Halkına bir bildiri dağıtarak «İsrail'in Filistin Halkına yöneltiği soykırım saldırısını kınamış ve Amerikan emperyalizmiyle Ortadoğu'daki Pi[illegible] İsrail siyonizminden er veya geç hesap s[illegible]ğını» bildirmiştir.

ZONGULDAK HALKEVİ KONGRESİNDE «FAŞİST YUVALARIN DAĞITILMASI İSTENDİ»

İbrahim AKYÜREK Bildiriyor

ZONGULDAK-Zonguldak Halkevinin Kongresinde «Faşist Yuvaların Dağıtılması» için savaşım verilmesi oybirliği ile kabul edildi. Ayrıca Kongre'de Halkevi'nin demokratik kuruluşlar arasında temsil edilmesi ve Ulusal-Demokratik güçlerden yana tavır alınması karar altına alındı. «Birlik» ve «Devrimci Demokrat» adlı iki listenin katıldığı Kongre sonucunda yönetimi Birlik listesi kazandı ve Başkanlığa Mehmet Çağlar ge[illegible]ildi.

Yeni Başkan Mehmet Çağlar Kongre sonrasında bir açıklama yaparak salonun yeniden düzenlenerek diğer demokratik ku[illegible]urında hizmetine sunulacağını ve Halkevi'nde yeni bir üye kampanyası açılacağını söyledi.

TÖB-DER SELENDİ ŞUBESİ MHP VE ÜLKÜ OCAKLARININ KAPATILMASINI İSTEDİ

TÖB-DER Selendi Şubesinin 18 Mart 1978 günü Halka açık olarak düzenlediği bir toplantıda MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılması istenmiştir. Toplantıda ulusal burjuvazinin sola açılan kanadının partisi olan CHP'nin ağırlığındaki Hükümetin, faşist saldırıların kaynağına yönelme[illegible] belirtilerek faşist saldırıların önlenmesinin ancak faşist saldırı merkezlerinin yokedilmesiyle mümkün olacağı söylenmiştir. Ayrıca çözüm olarak Ulusal-Demokratik güçlerin birliği gösterilmiş, 141-142'nin kaldırılması istenmiştir.

Yunanistan'ın AET'e tam üyeliği konusu ele alındı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun dün yaptığı Bakan Yardımcıları düzeyindeki toplantısında, Yunanistan'ın AET üyeliğine ilişkin konular ele alınmıştır. Dünkü toplantıda, sermaye dolaşımı, gümrük birliği ve dış ticari ilişkiler konuları ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Çalışma Bakanı açıklama yaptı

Erdemir'de Şükrü Özbayrak'ın yalanları açığa çıkıyor

ŞÜKRÜ ÖZBAYRAK'IN, PROTOKOL İMZALANDIĞINDA ERDEMİR İŞÇİLERİNE SÖYLEDİĞİ YALANLAR BİRER BİRER AÇIĞA ÇIKIYOR

ERSOY, ERDEMİR İŞÇİLERİNİN KIDEMLERİNE İNTİBAKLARI İLE İLGİLİ BİR MADDEYE İMZALANAN PROTOKOLDE YER VERİLMEDİĞİNİ AÇIKLADI.

ANKARA (ANKA)

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy, Ereğli Demir Çelik Fabrikalarında çalışan işçilerin kıdemlerine intibakları ile ilgili bir maddeye imzalanan protokolde yer verilmediğini söylemiş, **«Bu konu o zaman benimle Maden-İş'i temsilen görüştüğünü söyleyen Şükrü Özbayrak tarafından önesürülmemiştir»** demiştir.

Ereğli Demir Çelik Fabrikalarının kademesine intibak edemeyen işçilerini temsilen Çalışma Bakanı Bahir Ersoy ile görüşen Hüseyin Karaca ve İsmail Taştan daha sonra şu açıklamayı yapmışlardır:

«Biz Hüseyin Karaca ve İsmail Taştan kademesine intibak edemeyen 1000 kadar Erdemir işçisini temsilen sayın Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'la dün görüştük. Sayın Bakan **«Benim imzamın bulunduğu protokol olsun, diğer konular olsun hepsinin aynen sahibiyim. Kademesine intibak edemeyen işçilerin durumu protokole konmamıştır. Bu konu o sıra benimle Maden-İş'i temsilen görüştüğünü söyleyen Şükrü Özbayrak tarafından önesürülmemiştir. Beni bazı kimselerin kendi çıkarları ve bazı siyasilerin ön seçim hesaplarına alet etmesinler. Ben devletin bakanıyım, tarafsızım ve hiç bir hizbin adamı değilim»** dedi.

Oysa Şükrü Özbayrak protokol imzalandığında ve Erdemir'e döndüğünde bütün işçilere tüm hakların alındığını ve ilk defa kendisi tarafından kademesine intibak edemeyenlerin durumlarının 19 Mayıs 1977 gününden başlayarak düzeltildiğini söylemiştir. Maalesef bunun gerçek dışı olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.»

İstanbul Bayındırlık Müdürlüğünde irade beyanını baysen aldı

★ İNŞAAT VE YAPI İŞÇİLERİNİN SINIF SENDİKACILIĞI SAFLARINDA BÜTÜNLEŞTİRİLMESİNİN GELİŞTİRİLDİĞİ BİLDİRİLİYOR.

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı BAYSEN İstanbul Şubesi önceki gün yapılan irade beyanı sonucu Bayındırlık Müdürlüğü işyerinde yetki alındığını bildirmiş, yapı ve inşaat işçilerinin sendikal birliğinin sınıf sendikacılığı saflarında sağlanması savaşımının ilerletildiğini açıklamıştır

BAYSEN İstanbul Şubesi'nden yapılan açıklamada, irade beyanı uygulamasına karşı sendika olarak Türk-İş'e bağlı Yol-İş Federasyonunun üyesi YSİ-İş Sendikasının katıldığı belirtilerek; şunlar söylenmiştir: **«Son olarak yapılan irade beyanlarında da kanıtlandığı gibi BAYSEN işkolunda giderek gelişen, boyutlanan bir örgütlenme savaşımı vermektedir. Konut-İş Sendikası'nın Sendikamıza katılması ve imzalanan sözleşmelerle ileri ekonomik sosyal hakların alınarak sömürünün sınırlandırılması savaşımına daha da çok katkıda bulunan sendikamız BAYSEN, İstanbul Bayındırlık Müdürlüğü işyerinde yetki uyuşmazlığı sonucu yapılan irade beyanını kazanmıştır.»**

Lâstik-İş Pilsa Plastik'te grev kararı aldı

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası, Adana İncirlik Köyü mevkiinde kurulu Pilsa Plastik Sanayi A.Ş. işyerinde grev kararı almıştır.

Yaklaşık 300 işçinin çalışmakta olduğu işyerinde alınan grev kararının, işkolu seviyesinde sürdürülen toplu iş sözleşmesinin uyuşmazlıkla sona ermesi üzerine alındığı öğrenilmiştir.

Pilsa lastik'te alınan grev kararı ve bu işyerinde süren baskılarla ilgili olarak Lastik-İş Genel Merkezi tarafından bir açıklama yapılmış ve Türk-İş üyesi Kauçuk-İş Sendikası yöneticilerinin bu işyerinde sürdürdükleri yasa dışı eylemler karşısında yetkili mercilerin uyanık olmaları istenmiştir.

Lastik-İş Genel Merkezince bu konuda yapılan açıklamada özetle şu görüşlere yer verilmiştir:

«Daha önce bu işyerinde, işyeri toplu iş sözleşmesi bulunan Kauçuk-İş Sendikası, grev kararının tebliğinden başlayarak, işçilere sistemli bir baskı uygulamaya başlamıştır. Pilsa işyerinde Kauçuk-İş Sendikasının giriştiği yasa dışı eylemler, bizzat, Kauçuk-İş Sendikası genel başkanı tarafından yönlendirilmektedir. İlgili merciler bu konuda uyanık davranmalıdır. Pilsa işyerinde uygulanacak grev oylamasında işçilerin iradelerini özgürce belirtmeleri için gerekli ortamı sağlamak yetkililerin ertelenmez bir görevidir.»

Paksoy Yağ fabrikasında greve gidiliyor

ADANA (THA)

Adana'da kurulu Paksoy Yağ ve Sabun Fabrikasında 500 işçi adına Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikasınca grev kararı alınmıştır.

Tek Gıda-İş Sendikası işveren ile yaklaşık 5 aydır süren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden sonuç alınamadığını bildirmiştir.

SÖMÜRÜYE KARŞI

mehmet baysal

Bir işgüzarlığın öyküsü

Ülkemizin en önemli sorunlarından birisinin işsizlik olduğu tartışılmaz bir gerçek. Her yıl işsizlik ordusuna yenileri eklenirken, istihdam olanaklarının kısıtlılığından, işgücünün değerlendirilmesi yapılamıyor. Bunda izlenen çarpık bir kapitalistleşme sürecinin de önemli bir etken olduğu doğrultusunda, çoğunlukla birleşiliyor.

Azgelişmiş ülkelerden, gelişmiş ülkelere yapılan işgücü ihracının geçici bir süre, istihdam patlamasını önlemesine karşın, bugün bu olanağında ortadan kalkması üzerine, hükümetlerin önünde işsizlik her geçen gün büyümekte ve sorunun boyutları gelişmektedir.

Soruna geçici çözümler arama yerine, ciddi önlemler alınarak sorunu gidermeğe yönelmek, akılcı bir yaklaşım olabilir. Oysa bugün ülkemizde bu konunun politik yatırım hesapları içinde, küçük oyunlarla harcandığını görüyoruz.

Geçtiğimiz günlerde gazetelerimizin birisinde Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın makamında işsizleri kabul ettiğini ve işsizlere iş bulmak için sürekli çalıştığına ilişkin resimli bir haber yer aldı.

Bilebildiğimiz kadarı ile Türkiye de iş ve işçi bulma kurumu diye bir kurum var. Ama iyi çalışıyor, ama iyi çalışmıyor o ayrı bir tartışma konusu. Sosyal Güvenlik Bakanının kendini iş ve işçi bulma kurumu gibi görmesini yadırgadığımızı özellikle belirtmek istiyoruz. Sosyal Güvenlik Bakanı işsizlere iş bulmak istiyorsa, bireysel politik yatırımları bir yana itip, hükümet programında da yer alan işsizlik sorunun çözümlenmesine ilişkin, ciddi çalışmalara yönelmesi gerekir.

Yine Sosyal Güvenlik Bakanının geçtiğimiz günlerde İstanbul'da, devlet işçiye hakkını verir. Devlet işyerlerinde grev olmaz sözü'nün Anayasamıza ters düştüğünü belirtebilirz. Bakanın böylesine önemli bir konuda, ayaküstü yasalara karşı bir tavır içinde açıklama yapması doğrusu nasıl açıklanabilir. Sosyal Güvenlik Bakanı yine İstanbul'da geçtiğimiz aylarda da, işçi ücretlerinin dondurulacağını söylemiş sonra bu sözü hükümetin diğer bakanları tarafından yalanlanmıştı.

Sosyal Güvenlik Bakanlığı bugünkü durumda Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'un üzerine oturtulmuş bir koltuktan öte bir şey değildir. Türkiye'de Sosyal Güvenlikten büyük farklılıklar varken ve Sosyal Güvenlik örgütleri arasında karşıladıkları riskler bakımından da büyük farklılıklar varken sosyal güvenlikten bahsetmek olanaksızdır. Sosyal Güvenlikten bahsedilemeyen bir ortamda Sosyal Güvenlik Bakanlığının işlerinin ne olacağı ise açıktır. En azından sosyal güvenliği tüm kesimlere eşit oranda yaygınlaştırmak. Kanımızca Sosyal Güvenlik Bakanının, Bakanlığı ile ilgili bu işlerle uğraşması, Bakanlığını ilgilendirmeyen konulardada en azından diğer hükümet üyeleri ile ters düşecek ve Hükümet programına aykırı sözler söylemekten kaçınması gerekir.

Sosyal Güvenlik Bakanının, Bakanlığına bağlı işleri nasıl yürüteceği de ayrı bir konu. MC artığı ne kadar eski bürokrat varsa, haklarında hatta bazı takibatlarda açılmış kişiler varsa, onları Bakanlığının ve Bakanlığına bağlı kuruluşların üst yönetimlerine getirmektedir. Sosyal Güvenlik Bakanının bu uygulamaları ve kadrolaşmasının yanlışlığını belirtmenin yanı sıra, hükümetide zor durumda bıraktığını uyarılması gerektiğini de özellikle belirtmekte yarar görüyoruz.

BİR İRADE BEYANININ ÖYKÜSÜ

isdemir

"İsdemir'de 18 bin insan karıncalar gibi..."

★ 18 BİNİ AŞKIN İNSANIN, 18 BİNİ AŞKIN YÜREĞİN VE EN ÖNEMLİSİ 18 BİNİ AŞKIN İŞÇİNİN KARINCA GİBİ ÇALIŞTIĞI İSDEMİR, ÖNEMLİ GÜNLER YAŞIYORDU 1978'İN OCAK, ŞUBAT VE MART AYLARINDA...

★ TÜM HATAY BÖLGESİNDE, KÖYLERİNDE, KASABALARINDA, İŞÇİLERİN EVLERİNDE, TEK ÖNEMLİ KONU VARDI KONUŞULAN... «İSDEMİR'DE HANGİ SENDİKA YETKİLİ OLACAK?»

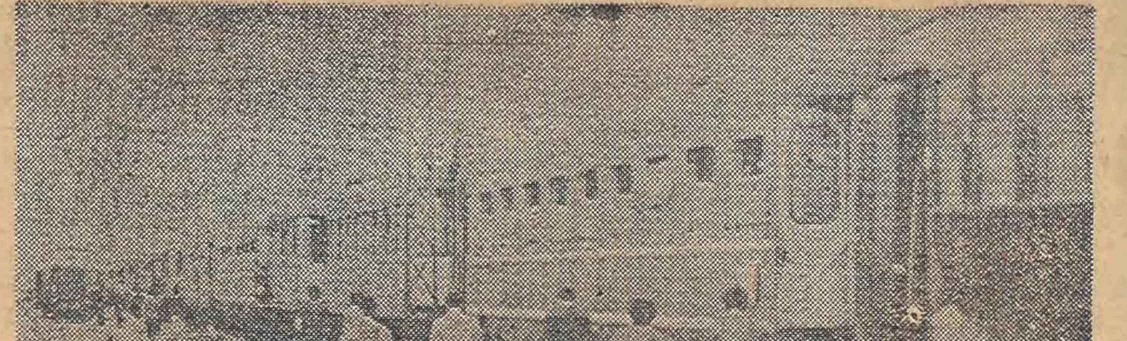
-1-

Antakya'nın kazası İskenderun... İsmiyle anılan körfeze kurulmuş, yüz bini aşkın Nüfusuyla kıyı kentlerimizden biri...

Adana üzerinden geçip, İskenderun'a ulaşmaya 20 kilometre kala, Payas Bucağının yanı başında başlar İSDEMİR; yani, İskenderun Demir Çelik Tesisleri... Ve bu dev tesisin uzunluğu 5 kilometre sürer... Bir boydan bir boya hızı 60 Km. olan bir arabayla geçiyorsanız 5 dakika İSDEMİR'in kıyısında gideceksiniz demektir. Hele bu yoldan gece geçiyorsanız, rengarenk ampullerin yüksek bacaların birinden diğerine gerdanlık gibi sarkması, bacalardan alevlerin fışkırması bir şehri hem de heybetli bir şehri andıran görkemliliği karşısında duygulanmamanız imkânsız. Hele azıcık İSDEMİR hakkında bilginiz varsa, mesela burada 18 bini aşkın işçinin çalıştığını duymuşsanız; bu güzelim tesisin, bu eserin Sovyet emekçilerinin, Sovyet mühendislerinin, teknisyenlerinin, uzmanlarının, kısacası; sosyalist bir ülkenin insanlarının yaratıcı dehalarının, göz nurlarının, alın terlerinin bir ürünü olduğunu duymuşsanız, içinizi bir coşkunun kaplamamasına imkân yoktur. Bir de burada faşizmin kol gezdiğini, cirit attığını, faşist militanlar için bu tesisin tükenmez bir beslenme kaynağı olduğunu da az çok duymuşsanız; temeli atılışından bu güne dek süren 7 yılı aşkın bir sürede MC destekli faşist örgütlerin burada nasıl kök salmaya çalıştığı, yağma hasanın böreği misali bu tesisin nasıl hoyratça kullanıldığı az çok kulağınıza değmişse, tesise duyduğunuz hayranlıkla birlikte karışık duygular kaplar yüreğinizi, hırslanırsınız...

18 bini aşkın insanın, 18 bini aşkın yüreğin ve en önemlisi 18 bini aşkın işçinin karınca gibi çalıştığı İSDEMİR, önemli günler yaşıyordu 1978'in Ocak, Şubat ve Mart aylarında. Tüm Hatay Bölgesinde, Köylerinde, Kasabalarında çevre illerinde kahvelerde, işçilerin evlerinde Banliyö Trenlerinde, Servis Otobüslerinde tek önemli konu vardı konuşulan: «İSDEMİR'de Hangi Sendika olacak.»

Üç Sendika vardı sahnede. Birincisi işi gücü din cambazlığı olan Özdemir-İŞ: ikincisi tek kerameti işverenden menkul Çelik-İş; üçüncüsü ise Metal-İş kolundaki tek sınıf ve Kitle Sendikası MADEN-İŞ. Özdemir-İş Sendikası alternatif bile olamıyordu. MSP'nin İSDEMİR Müdürlüğüne atadığı İsmail Hakkı YARAŞ zamanında bu işveren durumundaki Müdürün, militanca çabaları sonucu palazlanan Özdemir-İş Sendikası, MC'nin ilk çelişkileri sonucu MSP'li Müdür görevinden alınınca, bu durum Özdemir-İş'in bir saman alevi gibi sönmesine neden olmuştur. Artık İSDEMİR'de Çelik-İş için yetki

Sabah 6.30'da İskenderun'dan İSDEMİR'e giden işçiler...

çantada keklikti. 1.1.1978'de MC'nin düşmesiyle tescilli faşistlerin hâkim olduğu bu Sarı Sendikanın güvendiği dağlara kar yağdı. İçten içe örgütlenen ve yaygın bir biçimde üye kaydı yapan Maden-İş her iki Sendikanın da korkulu rüyasıydı. Artık Çelik-İş yöneticilerinin de işveren, Müessese Müdürünün de uykuları kaçmış, gece uyuyamaz olmuşlardı. Çünkü Maden-İş'in İSDEMİR sahasında irade beyanıyla ilgili bildirisi Fabrikanın bütün giriş ve çıkışlarında dağıtılmıştı. Bu güçlü ve gerçekçi ses - İSDEMİR'DE YETKİ MADEN-İŞ'İNDİR. - diye haykırıyordu.

Çelik-İş'in bütün yolsuzluklarını sergileyen ve Çelik-İş'in Sendikadan başka her şeye benzediğini belirten bu bildiri 7 yıldır İSDEMİR işçisinin üzerinin, işverenin, Müessese Müdürünün ışık saçmaya başlamıştı...

Bu bildirinin bütün işçilerin eline ulaşacak şekilde yaygınca dağıtılması, O zamana kadar işçilere hiç bir açıklama yapmaya ihtiyaç duymayan Çelik-İş ve Özdemir-İş'i harekete geçirdi, aynı anda bildirileri dağıtmaya başladılar.

YARIN:

«işten atılmalar en etkili silâhları...»

Mc Namara 11 Nisan'da Türkiye'ye geliyor

ANTALYA (THA)

Dünya Bankası Başkanı Mc Namara 11 Nisan'da yanındaki bir heyetle Antalya'ya gelecek ve incelemelerde bulunacaktır.

Türkiye'de Dünya Bankası ilişkileri konusunda Ankara'ya gelecek olan Mc Namara Dünya Bankası kredisiyle gerçekleşmesi planlanan Güney Antalya Turizm Gelişim Projesiyle ilgili olarak Antalya'da incelemeler yapacaktır.

Turizm Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre Dünya Bankası ile Turizm Bakanlığı arasında önceki yıllarda bir protokol imzalanmış ve Güney Antalya Turizm Gelişim Projesi'nin gerçekleşmesi ve alt yapı tesislerinde kullanılmak üzere Banka 26.5 milyon dolar kredi vermeyi kabul etmiştir. Kredinin alt yapı tesisleri için kullanılacağını belirten yetkililer Antalya Kemer sahil şeridinde projeye uygun yerleşimin de gerçekleşmesini önemli koşul olarak öne sürmüşlerdir. Edinilen bilgiye göre Dünya Bankası yetkilileri sahil boyunca yapılan yasadışı konutların yıkılmasını istemişlerdir. Antalya Valiliği de daha önce aldığı bir kararla sahil yağması olarak nitelenen ve yasadışı yapılmış bulunan 181 konutun yıkılması için karar almıştır. Binaların önümüzdeki günlerde yıktırılacağı da verilen bilgiler arasındadır. Mc Namara'nın gelişi ile ilgili olarak ön incelemeler yapmak üzere Turizm ve Tanıtma Bakanı Müsteşarı Dr. Ziya Eren bir heyetle birlikte dün Antalya'ya gitmiştir.

Köy-Koop Manisa; Tarım Sigortası yasası çıkarılmalıdır

İZMİR (THA)

KÖY-KOOP Manisa Birlik Başkanı Selahattin Gökhan ve Denetim Kurulu Başkanı Mustafa Pala dün yaptıkları ortak açıklamada, «Tarım Sigortası Yasası çıkarılarak üreticiler doğal yıkımların ve yoksul yılların yoksullaştırıcı etkisinden kurtarılmalıdır» demişlerdir.

KÖY-KOOP Manisa Birlik Başkanı Gökhan ve Denetçi Pala verdikleri ortak demeçte üzüm bağlarına, don vuran üretici zararlarının, kooperatif temsilcilerinin de katılacağı komisyonlarca saptanarak borçlarının ertelenmesi ve kredilerinin arttırılmasını önermişlerdir.

DOĞAL AFETLERE KARŞI ÜRETİCİ UYARILMALI

Don öncesinde üreticilerin uyarılmayışı ve dona karşı teknik mücadele yöntemlerinin geliştirilmemiş olması nedeniyle üreticilerin zararlarının büyük boyutlara ulaştığını kaydeden Gökhan ve Pala doğal yıkımların etkilerinden üreticinin kurtarılması için yeni yasal düzenlemelere gidilmesini zorunlu saydıklarını belirtmişlerdir.

Kooperatifler arasında planlı, programlı ve ilkeli işbirliğinin geliştirilerek Kooperatif Bankasının kurulması, Tarım Sigortası Yasasının çıkarılmasını zorunlu gördüklerini savunan KÖY-KOOP Manisa Birlik yöneticileri, dondan zarar gören üreticilerin zararlarının giderilmesi için devlet kuruluşlarıyla girişimlerin sürdürüldüğünü sözlerine eklemişlerdir.

İzmir Barosu

(Baştarafı 1'de)

işçilerin yanısıra, öğrenci, öğretmen ve çeşitli teknik elemanların da desteklediğini «faşizme ihtar» eyleminin soruşturma konusu yapılmasıyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, soruna 275 Sayılı Yasa açısından bakmak ya da eylemi yasa dışı değerlendirmenin doğru olmayacağını savunmuştur.

«Faşizme ihtar» eyleminin protesto niteliği taşıdığı, tümüyle demokratik hakların kullanılması amacıyla yapıldığını belirten İzmir Baro Başkanı İlhan, özetle şunları söylemiştir:

«— Yapılan hareket yerinde ve zamanında mı yapılmıştır? Bu tartışılabilir. Ne var ki, yerinde kavramıyla hukukilik kavramını karıştırmamak gerekir. Kanımca ne denli öldürme olaylarını protesto niteliğinde olursa olsun, içinde bulunduğumuz koşullarda görevlilerin görevlerini yerine getirmelerini güçleştirici koşullar daha da ağırlaştıran bir nitelik ve boyut kazanabilirdi. Bu bakımdan eylemin yerinde ve zamanında yapıldığı pek söylenemez.»

ECEVİT'İN ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERLE İŞBİRLİĞİ YAPMASI İSTENDİ

Öte yandan, İzmir'de ortak bir açıklama yapan İzmir Tabip Odası, TÜS-DER İzmir ve Bornova Şubeleri, TÜMAS İzmir Şubesi ve TIP-DER 20 Mart direnişi dolayısıyla TIP Fakültesi mensubu doktor, öğrenci işçi ve memur 9 kişinin tutuklanmasını kınamışlar, Ecevit'in ulusal demokratik güçlerle işbirliği yapacağına, sermayenin yanına gittiğini ve «Faşizme ihtar» grevini suçlayarak savcılara tutuklamalar için yeşil ışık yaktığını bildirmişlerdir.

20 Eylül eylemine TIP Fakültesinden işçi, memur, öğrenci ve doktor 2000 kişinin katıldığını belirten demokratik kuruluşlar, aralarında TÜMAS İzmir Şube Başkanının, TIP-DER Başkanının, TÜS-DER Bornova Şubesi Başkanının ve Tıp Fakültesi Öğrenci Temsilcisinin de bulunduğu üyelerinin ve tüm tutuklu ilericilerin serbest bırakılmasını istemişlerdir.

İSTANBUL'DA 40 DEMOKRATİK ÖRGÜT

İstanbul'da 40 demokratik örgüt yetkilisi basına ortak bir açıklama yaparak, faşist saldırılara karşı DİSK'in başlattığı ve bütün demokratik güçlerin desteklediği faşizme ihtar eylemini, Başbakan'ın, kendini halktan yana görmesine rağmen, yasa dışı ilan etmesini talihsiz bir konuşma olarak değerlendirdiklerini ve tepki ile karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Kırk örgüt yetkilisi, DİSK'in ve diğer örgütlerin organları ve kitleleri ile bir bütün olarak, kaynağını Anayasa'dan alan ve haklı olan anti-faşist bu eylemin sorumluluğunun bilincinde olduklarını belirtmişlerdir.

Açıklamayı yapan örgüt yetkilileri, yüzlerce faşist saldırı ve cinayetin, toplu katliamların failleri ortada dolaşırken, bunları düzenleyen, açıkça destekleyen kontr-gerilla, MHP, Ülkü Ocakları gibi örgütler için hiçbir işlem yapılmazken, yasal ve meşru direniş haklarını kullananların tutuklanması ve örgütleri için soruşturma açılmasını anti-demokratik bir uygulama olarak nitelendirdiklerini vurgulamışlardır.

İZMİR'DE 833 ÖĞRETMEN HAKKINDA SORUŞTURMA AÇILDI

İzmir'de 20 Mart günü 2 saatlik işbırakımı eylemine katılanlar hakkında verilen tutuklama kararları 31'e yükselirken, haklarında idari soruşturma açılan öğretmen sayısı da 833'e yükselmiştir. Tutuklama ve soruşturmalar, ilerici demokrat çevrelerce tepkiyle karşılanmıştır.

İzmir Vali Vekili Muammer Durak, faşizme ihtar eylemine katılan okul ve öğretmenleri tesbiti için, Milli Eğitim uzmanlarınca yürütülen çalışmaların tamamlanıp listelerin son şeklini aldığını söylemiştir. Durak, önceki akşam itibarıyla 40 okul ve 344 öğretmen olarak verilen rakamların 84 okul ve 833 öğretmen'e çıktığını belirtmiş Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin konuyla ilgili olarak derhal soruşturmaya geçeceklerini söylemiştir.

Vali Vekili Muammer Durak müfettişlerce yürütülecek soruşturmanın tamamlanmasından sonra, öğretmenlerin ya disiplin kuruluna verilebileceğini yada lüzum'u muhakeme kararı alınarak adli makamlara teslim edileceğini sözlerine eklemiştir. Durak şöyle demiştir:

«Bilindiği gibi devlet memurları hakkında doğrudan doğruya adli soruşturma açılmaz, bu konuda önce müfettişlerin idari soruşturma yapmaları gereklidir. Eğer müfettiş soruşturması sonunda lüzum-u muhakeme kararı alınırsa ondan sonra iş adliye ye intikal eder.»

KONYA'DA DİRENİŞE KATILAN ÖĞRETMENLER HAKKINDA SORUŞTURMA AÇILDI

Konya'da DİSK'in çağrısı üzerine İstanbul Üniversitesi olaylarını protesto için iki saat süreyle direnişe geçen öğretmenler hakkında soruşturma açılmıştır.

Valilikçe bütün kaymakamlıklara bir genelge gönderilerek direnişe katılan öğretmenlerin adları istenmiştir.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre, şimdiye kadar Konya merkezinde ve ilçelerinde direnişe katılan 76 öğretmenin isimleri saptanmış ve haklarında soruşturma açılmıştır.

Direnişe katılan öğretmenlerin adlarının belirlenmesi işleminin sürdürüldüğü öğrenilmiştir.

Kıdem

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

sonra dün sekiz Bakandan oluşan bir başka komisyonda ele alınmıştır.

Maliye ve Planlama Uzmanları çalışmaları dün gece geç saatlere kadar sürdürmüşlerdir. Çalışmalar sırasında, Gelir ve Kurumlar Vergisi üzerinde son düzeltmeler yapılmıştır. Bu arada, kıdem tazminatlarının vergilendirilmesi konusu ele alınmış, Devlet Planlama Teşkilatı Temsilcileri Maliye Bakanlığı'nın kıdem tazminatlarının vergilendirilmesi konusundaki önerisine karşı çıkmışlardır. Ancak, Maliye Bakanlığı tutumunda ısrar etmiş, Planlama Temsilcileri, Yüksek Planlama Kurulu'na muhalefet yazılarını yazmaya karar vermişlerdir.

TARIMSAL KAZANÇLARIN VERGİLENDİRİLMESİ

Tarımsal kazançların vergilendirilmesi konusundaki maddeler ele alınırken, Planlama Uzmanları tarımın vergi dışı tutulamayacağını ifade etmişlerdir. Maliye Bakanlığı da, tarımsal kazançların önemli bir vergi kaynağı olduğunu kabul ettiklerini belirtmişlerdir. Planlamanın tarımın vergilendirilmesi konusundaki ısrarı üzerine, Maliye Bakanlığı tasarının ilgili bölümünü yeniden gözden geçirmeyi kabul etmiştir.

Maliye Bakanlığı Teknisyenleri, tarımsal alanın üç gruba ayrılacağını, buna göre sulu, kıraç ve «taban» arazisinin ayrı ayrı vergilendirileceğini belirtmişlerdir. Bu konudaki çalışmaların hafta sonunda tamamlanması ve tasarı Bakanlar Kurulu'nda ele alınırken Tarımsal Kazançlar Bölümünün yeni şekli ile eklenmesi beklenmektedir.

Cumhuriyet Savcısı

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

beklemeye başlamıştır. Bu sırada kimliği belirlenemeyen saldırgan otomobilden 3-4 metre uzaklıktan tabancasını ateşleyerek kurşunları Doğan Öz'ün üzerine boşaltmış, kafasından üç kurşun alan Savcı Yardımcısı olay yerinde derhal ölmüştür.

Doğan Öz'e karşı girişilen saldırıdan az sonra olay yerine gelen emniyet kuvvetleri çevreyi sararak geniş güvenlik önlemleri altında arama yapmışlar, **ancak saldırganı yakalayamamışlardır.**

Emniyet yetkilileri, olay yerinde yaptıkları incelemede saldırganın Savcı Yardımcısına **7 el ateş ettiğini** bunlardan ikisini beyine, birinin de göze diğerlerinin ise otomobilin motor bölümü ile döşemesine isabet ettiğini belirlemişlerdir. Yetkililer, Savcı Yardımcısının başına isabet eden kurşunların otomobilin camında açtığı deliklerin yukardan aşağı doğru meyilli olduğunu, bu durumda ateş eden şahsın uzun boylu olması gerektiğini söylemişlerdir.

Savcı Öz'ün yapılan otopsi sonucu beyninin parçalandığı öğrenilmiştir.

Öte yandan olaya ilk müdahale eden emniyet yetkililerinden birisi geldiklerinde otomobilin geri vitese takılı olduğunu bildirmiş, bunun da **Doğan Öz'ün saldırganı** görüp kaçmak **için** çaba gösterdiği anlamında yorumlanabileceğini ifade etmiştir:

Olaya el koyan Ankara Cumhuriyet Savcısı **Mehmet Elverenli,** ise herhangi bir açıklama yapmayacağını söylemiştir. Öte yandan görgü tanığı olarak iki kişi olduğu, bunlardan birisinin saldırganı yakından gördüğü ve saldırganı yada resmini görmesi halinde tanıyabileceğini söylediği öğrenilmiştir.

Saldırının hangi nedenle düzenlendiği öğrenilememiştir. Ankara Cumhuriyet Savcısı **Mehmet Elverenli** gazetecilerin **«herhangi bir anarşik olayla ilgisi olabilir mi?»** şeklindeki soruları üzerine **«hepimiz anarşik olaylarla ilgileniyoruz»** demekle yetinmiştir.

Saldırı olayının duyulması üzerine Adalet Bakanı Mehmet Can da olay yerine gelmiş ve incelemelerde bulunmuş, olaydan duyduğu üzüntüyü bildirmiştir. Olayla ilgili soruşturmalar sürdürülmektedir.

KONYA VE DENİZLİ OLAYLARI

İSTA Ajansı muhabirlerinin çeşitli kaynaklardan öğrendiklerine göre dün vurularak öldürülen **Doğan Öz,** Konya **TÖS** olayları ile Denizli Valisi ve eşi hakkında açtırdığı davalarla tanınmaktadır. Konya'da **TÖS**'e ve diğer ilerici örgütlere yapılan saldırı üzerine olayın sorumlularını bulup mahkûm ettirmiştir. Aynı şekilde Denizli depreminden sonra valinin eşinin halka taban ca çekmesi sonucu vali ve eşi hakkında tahkikatlar açtırmış ve Denizli eski valisinin eşini bir ay hapse mahkûm ettirmişti.

Bir ara Türk Hukuk Kurumu tarafından yılın hukukçusu seçilen Savcı **Doğan Öz** aynı zamanda en çok sürülen Savcı ünvanını taşımaktaydı. Savcı, **Demirel** hükümeti sırasında İnebolu'da görev liyken Elazığ'a sürülmüş, aradan bir ay geçmeden tekrar İnebolu'ya ve yeniden Elazığ'a nakledilmişti.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri tartışması sırasında bu mahkemelerin anayasaya ve hukuka aykırı olduğunu belirten Savcı **Doğan Öz** bu mahkemelere karşı bir de kampanya açmıştı.

KONTR-GERİLLA TAHKİKATI

1977 yılı Ağustos ayında Ankara'ya Denizli'den naklen gelen Savcı Yardımcısı **Doğan Öz** Ankara'ya gelmesinden hemen sonra öğrenildiğine göre kontr-gerilla ile ilgilenmeye başlamıştır. Savcı Yardımcısı **Öz'e** yakın çevreler **Doğan Öz**'ün elde ettiği bazı bilgileri hükümet yetkililerine dosyalar halinde sunduğunu bildirmektedirler.

TEPKİLER

İlerici Gençler Derneği Yenişehir Şubesi, Ankara Devrimci Gençlik Derneği, Tüm Hukukçular Kültür Dayanışma Derneği ile Stajyer Avukatlar Derneği yetkilileri de birer açıklama yaparak **Öz'**ün öldürülmesini protesto etmişlerdir.

İGD Yenişehir Şubesi Başkanı **Haldun Kaçar** saldırıların yalnızca gençliği değil demokrasiden yana tüm güçleri hedef aldığını belirtmiş, faşist cunta peşinde koşulduğunu ve sıkıyönetimlerin tezgâhlanılmaya çalışıldığını söylemiştir. **Kaçar** olayların sağ-sol çatışması biçiminde yansıtılmakla önüne geçilemeyeceğini bildirmiş, **«sorun, MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılmasından, faşist yuvaların dağıtılmasından geçmektedir»** demiştir.

Ankara Dev-Genç ile Tüm-Hukuk-Der yetkilileri de yaptıkları ortak açıklamada, CHP Hükümetinin katledilen her yurtsever ile devrimcinin üzerinde düşünmesi ve faşist katillerden hesap sorması gerektiğini belirtmişler, CHP'nin sağ ve sol teröristlere karşıyız politikasının faşistlerin ekmeğine yağ sürdüğünü söylemişlerdir.

Stajyer Avukatlar Derneğinin açıklamasında da **Doğan Öz**'ün hukuku egemen güçlere ödün vermeden uyguladığı için öldürüldüğü belirtilmiş, halkın ve öğrencilerin olduğu gibi hukuk düzenini sağlamakla görevli savcıların bile can güvenliğinin kalmadığı hatırlatılmıştır. Açıklamada faşist yuvaların dağıtılması gerektiği bildirilmiş, baskıların ilerici hukukçuları sindirmeyeceği kaydedilmiştir.

FAŞİSTLER, DOĞAN ÖZ'Ü SÜREKLİ OLARAK TEHDİT EDİYORLARDI

Silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcılarından **Doğan Öz'ün** komando karargâhı olan Site Öğrenci Yurdunda yaptırdığı aramadan sonra sürekli olarak tehdit edildiği saptanmıştır.

Doğan Öz'ün öldürülmesinden sonra THA muhabirinin sorularını cevaplayan yakınları, **Öz'ün** geçtiğimiz aylarda meydana gelen bir olaydan sonra komando karargâhı olan Site Öğrenci Yurdunda arama yaptırdığını söylemişlerdir. Savcı Yardımcısının yakınlarının verdikleri bilgiye göre, Site Öğrenci Yurdunda yapılan aramadan sonra **Doğan Öz** komandolar tarafından sürekli olarak **«ortadan kaldırılmakla»** tehdit edilmiştir.

Doğan Öz'ün oğullarından **Hakan Öz,** babasının sürekli tehdit edildiğini ve saldırı olayından **bir gün önce** de **bu durumu** eşi **Hatice Sezen** Öz'e söylediğini ifade etmiştir.

BİR FAŞİST KATİLİ ORTAYA ÇIKARMIŞTI

Öte yandan, Doğan Öz'ün yine geçtiğimiz aylarda Akşam Ticaret Lisesinde meydana gelen ve bir devrimci öğrencinin ölümü ile sonuçlanan olayı da araştırdığı ve gösterdiği çabalar sonucu devrimci öğrencinin katili olan ülkücüyü yakaladığı da öğrenilmiştir.

ANKARA BAROSU, CİNAYETİ NEFRETLE KINADI

Ankara Barosu olayla ilgili olarak bir bildiri yayınlamış, Doğan Öz'e sıkılan kurşunun aslında Türk adliyesinin beynine sıkılmış sayıldığını ifade etmiştir. Bildiride şöyle denilmiştir:

«Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz menfur bir suikast sonucu evinin önünde görevine giderken hayatını kaybetmiştir. Anarşi son olarak Türk adliyesinin şerefli ve seçkin bir mensubunu şehit etmiştir. Suçluların yakalanması ve cezalandırılması girişimlerinin etkinlik kazanmasından kuşku duyan odaklar adliye görevlilerini yıldırma eylemlerini sahnelemektedirler. Sıkılan kurşun gerçekte Türk adliyesinin ve onun yürekli uygulayıcılarının beynine saplanmıştır. Bu yara uzun zaman unutulmayacak ve iyileşmiyecek kadar derindir. Olayı nefretle kınar, adliyemizin tüm mensuplarına başsağlığı dileriz.»

HUKUK FAKÜLTESİ BİR GÜNLÜĞÜNE KAPATILDI

Öz'ün öldürülmesinden sonra toplanan Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulu saldırıyı protesto etmek amacıyla öğrenime bir günlüğüne ara verildiğini açıklamıştır.

BAROLAR BİRLİĞİ'NİN AÇIKLAMASI

Bu arada Barolar Birliği tarafından yapılan açıklamada saldırının suçluların yakalanmasından endişe duyanlar tarafından düzenlendiği belirtilmiş, böylesine girişimlerinin adliye görevlilerini yıldırmayacağı bildirilmiştir.

Hukuk Fakültesinin tüm çalışanları adına da bir açıklama yapılmış **Doğan Öz'ün** öldürülmesi, insanlık dışı olarak nitelendirilmiştir.

Nejat Konuk

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

edilip edilmediği hakkında bir açıklama yapmadan, Başkanlık Binasından ayrılmıştır.

Denktaş, Konuk'un istifası konusunu saat 11.00 de, Lefkoşe'de düzenlenen üst düzeydeki bir toplantıya götürmüştür.

Bu toplantıya Türkiye'nin Lefkoşe Büyükelçisi **Candemir Önhon** da katılmıştır.

Lefkoşe'de, Devlet Başkanlığına yakın çevreler, **Konuk**'un **«ısrarlıyım»** şeklindeki sözlerine rağmen, **Denktaş**'ın istifayı kabul etmeyeceğini söylemektedirler.

«Mazot» konusunda açıklama yapması beklenirken sürpriz yaparak istifasını açıklayan **Konuk,** Tarım Bakanı **İrsen Küçük**'le Ulusal Birlik Partisi Genel Sekreteri **Orhan Zihni Bilgehan** ve Genel Sekreter Yardımcısı **Raif Denktaş**'la ters düştüğü için istifayı zorunlu bulduğunu bildirmiştir.

Konuk, basın toplantısında Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanlığından da istifa ettiğini; bundan böyle toplum hizmetine bağımsız milletvekili olarak devam edeceğini söylemiştir.

3 Temmuz 1976 tarihinden beri Başkan olan **Konuk**'un Ulusal Birlik Partisi'nden istifasını birkaç istifanın daha izleyeceği sanılmaktadır.

Ecevit

(Baştarafı 1 Sayfada)

yılgınlığa düşmeden görevlerini sürdürmelerine ilişkin inancını belirtmiştir. Ecevit, **«hükümetimiz şiddet eylemlerinin sanıklarını yakalamaya başlamış ve şiddetin kaynağına inme yoluna girmiştir. Hükümetimizin işbaşına gelmesi gecikseydi belli ki, tehlikenin önlenebileceği nokta aşılmış olacaktı»** demiştir.

Basın toplantısının bundan sonraki bölümünde Ecevit, Amerika'da bulunan Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun IMF ile temaslarına ilişkin bilgiler vermiş ve şöyle konuşmuştur:

«Dün gece Washington'dan sayın Maliye Bakanımız dan aldığım habere göre, IMF ile hükümetimiz arasındaki anlaşma iyi koşullarla gerçekleşmektedir. Bu anlaşmanın sonucu iyi iyimser beklentilerden daha yüksek olanaklar elde edeceğimiz anlaşılmaktadır. IMF'ye hükümet programında belirtilen Türkiye'nin kalkınması ile ilgili her hangi bir ödün verilmemiştir ve bu anlayışla anlaşma yapılmıştır.

Ayrıca bu anlaşma, uluslararası kredi kuruluşları ve büyük bankaların borç vermesini sağlayacak, yani «yeşil ışık» yakmış olacaktır.

Bütün bunlar gösteriyor ki, Türkiye içinde bulunduğu dar boğazdan kısa zamanda çıkmış olacaktır.

Maliye Bakanımız ayrıca ek bazı ekonomik olanaklar sağlamak için temaslarını sürdürecek ve New York'ta büyük bankaların yetkilileriyle temaslarda bulunacaktır. Sayın Bakan ayrıca hafta başında Paris'te toplanacak bir uluslararası toplantıya katılacak ve Türkiye'ye dönecektir.»

Başbakan Ecevit daha sonra Pakistan Cumhuriyeti eski Başbakanlarından Zülfikar Ali Butto'nun Pakistan Yüksek Mahkemesi tarafından ölüme mahkum edilmesi konusuna da değinerek, Türkiye'nin yüksek bir mahkemenin kararına karışmak istemediğini, ancak, Türkiye halkının Pakistan için çalışmış bir devlet adamının ölümle cezalandırılamayacağını belirtmiştir.

IZLENIM

Bir ilerici Savcı ve Ülkü Ocakları

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

karşılanmıştı. Neyse aramaya gittik, herşeye rağmen... Arama başladığı sırada öncü sahne bombalandı. Haber alır almaz aramayı yapanlar görevlerine devam etmelerini söyledim. Ve derhal öncü sahneye gittim. Yarım saat bile kalmadan döndüğümde aramanın bittiğini söylediler. Koskoca Site Yurdu'nu göz açıp kapayıncaya kadar aramışlardı. Birden bire son derece sinirlendim. Polislerin amirlerine yurdun hemen tekrar boşaltılmasını ve yeniden aranmasını söyledim. Aksi takdirde beni karşılarında bulacaklarını bildirdim. Ama biliyordum ki hiçbirşeyi bulamayacağız. Kuş çoktan avucumuzdan uçup gitti.»

54 yaşlarında kır saçlı babacan savcı karşısında oturan İSTA Ankara Bürosu'nun en genç elemanı Sedat Uysal'a Site Yurdu aramasını anlatırken sanki karşısındaki kadar gençleşivermişti. Peşini bırakmayacağını söylüyor, Ülkü Ocaklarının sonuna kadar üzerine gideceğini tekrarlıyordu. Savcıya göre Site Yurdu'nda «faili meçhul» olarak Emniyet dosyalarında duran pekçok olayın sanığı saklanmaktaydı ve bu sanıkları ergeç ortaya çıkaracaktı. Hattâ çıkartmaya başlamıştı bile. Son olarak cezaevine yolladığı kişi Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde Personel Müdür Muavini olarak çalışan ve Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi Levent Özyörük'ü öldürmekten sanık biriydi.

En küçüğü beş yaşında olan üç çocuğuna ve avukat eşine veda edip Kızılırmak sokaktaki evinden çıktıktan sonra ortaya çıkan bir kişinin otomobiline doğrulttuğu silahtan çıkan yedi kurşundan altısının vücuduna isabet etmesi sonucu artık yaşamaz hale gelen Doğan Öz masası başında kalan dosyaların hemen tamamı Ülkü Ocakları ve kontr-gerilla ile ilgili olanlardı.

Savcı Doğan Öz artık yaşamıyor. Ancak 16 Mart İstanbul Üniversitesi olayının sorumlusu olduğu İçişleri Bakanlığı dosyalarında bile açık seçik bulunan, ülkemizdeki pekçok cinayetin sorumlularının derneği olduğu bilinen faşist yuvası Ülkü Ocakları hâlâ açık...

Baştürk MC Düşmesine

(Baştarafı 1 Sayfada)

koşullarda DİSK uyarıcı görevini işçi sınıfı bilimine dayanarak yerine getirdi. İstanbul Üniversitesindeki olaylar bardağı taşıran son damla oldu başta işçi sınıfı ve emekçi halkımızın, öğrencilerimizin yaşama güvencesini demokratik haklarını garantiye alınmasını gerekli görüyoruz. DİSK yürütme kurulu bunların garantiye alınması için «faşizme ihtar» eylemini koydu. Bu eylem faşizme karşı işçi sınıfı bilincinin tüm dünyadaki anti - faşist deneylerinin öğretişinin zorunlu bir sonucuydu.»

Abdullah Baştürk Türkiye Devrimci Hareketinin bu antifaşist eylemi aksamadan yürütüldüğünü, Türkiye'nin tüm antifaşist güçlerinin bu eylemde DİSK'in yanında yer aldığını ve zamanın kısalığına karşın Türkiye'nin eylemin gücünden etkilendiğini belirtmiş ve «demokratik hak ve özgürlükler için halkımıza ve işçi sınıfımıza söz veren yasal artının Genel Başkanı ve Başbakan bildiğiniz gibi bu eylemi yadırgadı ve karşı çıktı» demiştir.

DİSK'in doğru tavrının tüm anti - faşist güçler tarafından desteklendiğini ve yalnız bırakılmadığını ancak DİSK'in asıl destekçisinin örgütün kendisi olduğunu vurgulayan Baştürk konuşmasını şöyle tamamlamıştır:

«Amacına uygun düşen ve tam yerine oturan harekete DİSK sahip çıktı. Şimdi bu hareketin getirdiklerini tartışmak için buradayız. Bu noktada bize göstereceğiniz yol ve yöntemler yürütme kurulumuzun önünü aydınlatacaktır. Tüm sorumluluğunu yüklendiğimiz bu hareketin kesintiye uğramadan sürdürülmesi için işçi sınıfımıza ve onun temsilcileri olan sizlere güveniyoruz. Bu bilgiler ışığında tüm zorlukları yenecek ve DİSK'in birliğini daha da pekiştirecek, DİSK bayra-

ra varacağız.»

ğını yükseltecek bir kara

DİSK Yürütme ve Yönetim Kurulları ile DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurulları ve DİSK Bölge Temsilciliklerinin ortak toplantısı açış konuşmasından sonra çalışmalarına başlamıştır. Toplantı bu akşam sona erecek ve saptanan ortak görüş bir bildiriyle açıklanacaktır.

Tekel Genel Müdürlüğü'ne Orhan Özet atandı

ANKARA ,(A.A.)

Bir süredir AÇIK bulunan Tekel Genel Müdürlüğü'ne, Genel Müdürvekili Orhan Özet'in atandığı bildirilmiştir.

1924 yılında Düzce'de doğan Orhan Özet, çeşitli memuriyetlerde çalıştıktan sonra, 1955 yılında tütün eksperi olarak Tekel Genel Müdürlüğü'nde görev almıştır. 1956 da İzmir Yaprak Tütün Bakım İşletme Atölyeleri Müdür Muavinliği, 1960 yılında İstanbul Yaprak Tütün ve Bakım İşletme Atölyeleri Müdür Muavinliğinde bulunan Özet, 1963 yılında Tekel Genel Müdürlüğü Sosyal Yardım Şube Müdürlüğü, Tekel Genel Müdürlüğü Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Şube Müdürü, Ticaret Grubu Müdür Muavini, Ticaret Grubu Müdürü ve 1975 yılında da Tekel Genel Müdür Muavinliği görevlerinde bulunmuştur.

1973 yılından beri Ekici Tütün Piyasalarında Alım Heyeti Başkanlığı yapan Gümrük ve Tekel Bakanlığı Tekel Genel Müdürü Orhan Özet, yurt içi ve yurt dışında yapılan tütünle ilgili çeşitli uluslararası katılmıştır.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müsteşarlığına, bakanlık müşavirlerinden Teoman Yayın'ın atandığı bildirilmiştir.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

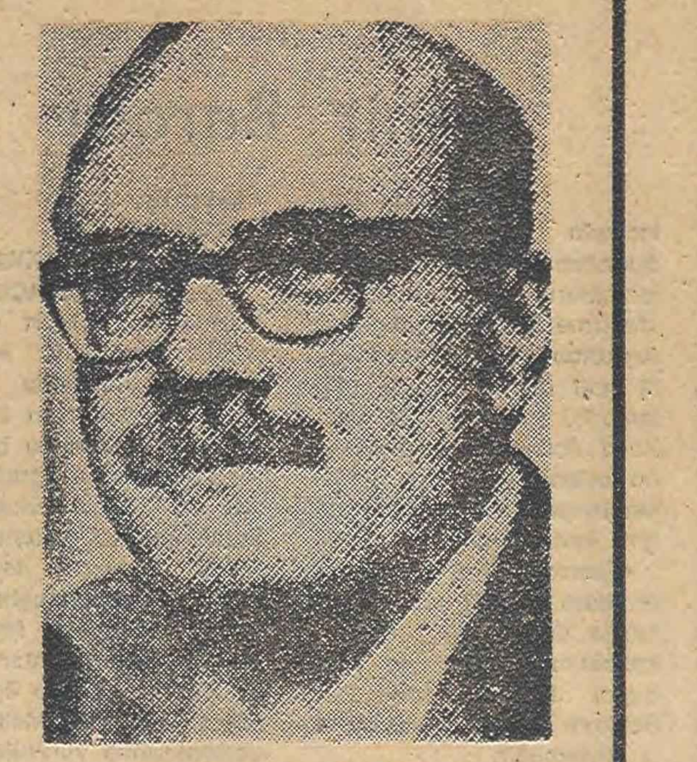
Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Bütün çiçeklerin ozanı Ceyhun Atuf Kansu

Ceyhun Atuf KANSU

DÖNEN TEKERLEK

Çalışan insan ne kadar güzeldir
Irgat, marangoz, kunduracı
Dalgalı ekin denizinde orakçı
Hepsi bu söylediğim türküyü bilir
Çalışan insan ne kadar güzeldir.

Arzulu açar dudağında gül,
Kadın sevda işinde daha güzel olur,
Öpüldüğü an içinde daha güzel olur,
Çocukça ağlamalı, göz pınarlarında gül,
Arzulu isen açar dudağında gül.

Şu yol üzerinde ne güzel döner,
Çalışan türkü söyleyen tekerler
Toprağın bereketini çekerek
Nimetleri bölüşüldüğü pazara iner,
Şu yol üzerinde ne güzel döner.

Güzelim parklara iyi bak bahçıvan
Sen, yeni elbiseler dik dünya terzisi
Sen, mahalle bakkalının fıkara terazisi
Tartadur, bir parça, günahtan, bir parça sevaptan
Güzelim parklara iyi bak bahçıvan.

Ne güzel yerlerdir çalışılan yerler.
Basımevi, fabrikalar, ray döşemesi
Ne güzeldir kaba ağaçların işlenmesi
Bir vatan kurar gibi taşçı, duvarcı, dülger,
Ne güzel yerlerdir çalışılan yerler.

Ben çalışan bir insanım, bir emekçi
Aşkım var çalışanlara karşı
Dostum tezgâh, dostum tarla, dostum çarşı
Ben iyi günlerin hamurunu yoğuran ekmekçi
Ben çalışan bir insanım, bir emekçi.

Bütün deniz işçileri, dalgıçlar, süngerciler,
Hasta götüren arabacı, garipler yayıtsı(?),
Şu kıraç toprakta orta Anadolu köylüsü,
Ocak'ında alev kasabalı demirciler
Vatan denizlerinde çalışan yiğit gemiciler.

Ceyhun Atuf Kansu, 1947

Dünyanın bütün çiçeklerinin ozanı Ceyhun Atuf Kansu, 17 Mart 1978 günü geçirdiği bir kalp krizi sonucu Ankara'da öldü. Henüz altmışına bile basmamıştı. 1919'da İstanbul'da doğdu. Doğduğu sene yitirdiğimiz Ceyhun Atuf Kansu: 7 Aranede İstanbul işgal altındadır. Anadolu'da ulusal kurtuluş tohumları yeşermeye başlamıştır. Ve kundak bezini kurutmaya çalışan rüzgârın keyfi yerinde değildir. Çocukluğu emperyalist devletlerin topraklarımıza basıkları günde başlamıştır.

Ozan Ceyhun Atuf Kansu'nun yaşam öyküsünden öğrendiğimize göre, liseden sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine girdi. Ozan burayı 1944'lerde bitirdi. Doğduğu günlerdeki gibi, okulu bitirirken de, ülkede faşist baskılar yoğundur. Ama Hitler faşizminin yıkılacağı günler de yakındır. Ozan Kansu çocuk hastalıkları mütehassısı olarak Ankara Turhal Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğü ile Etimesgut Şeker Fabrikası kuruluşlarında doktorluk yaptı. Emekliye ayrılana kadar bu görevi sürdürdü.

Şiire küçük yaşlarda başlayan Ceyhun Atuf Kansu, ilk şiirlerini halk şiir geleneğine bağlı olarak yazdı. Ozanın bu şiirlerinde halk şiirinin tüm olanaklarını zorladığını görüyoruz. Ancak, halk şiir türünden ozanın 1944'lerde vazgeçtiği görülüyor. Bunun yerine yeni şiirin olanaklarına yönelir. Halk şiirini ve kültürünü yeterince özümleyen ozan, yeni şiirine bu malzemeleri yerleştirir. Şiirleri sanatseverlerce dikkat çeker. Bu arada değişik dergilerde bu şiirleri ardı ardına yayınlanır.

Ceyhun Atuf'un şiirlerinde ana tema özgürlük, insan yurt sevgisi ve Atatürkçülüktür. Bağımsızlığa karşı aşırı bir duyarlılığı vardır ozanın. Tutsaklığı ve zinciri sevmez. O yüzden şiirlerinin yapıtaşlarını özgürlük, bağımsızlık ve sevgi oluşturur. Bu öğelerden hiç ödün vermediği bir gerçektir. Ancak bu gerçekliğin çerçevesi dar değildir. Onu şiirleriyle sürekli genişletmiştir.

Belki Yunus gibi evrensel değildi ama, Yunus kadar topluma yönelik, uyarıcı coşkulu şiirler yazan bir ozandır Ceyhun Atuf. Onun şiirlerinde kızamıklı çocuklar, yörük gelinlerin nakışları ve eli yabada olan kadınlarımızın ağıtları, türküleri vardır.

Deneme, eleştiri ve sanat yazıları da yazan Ceyhun Atuf Kansu'nun belli başlı yapıtları şunlardır: **Şiir kitapları:** Bir Çocuk Bahçesinde» (1941), «Bağbozumu Sofrası» (1944), «Çocuklar Gemisi» (1946), «Yanık Hava» (1951), «Haziran Defteri» (1955), «Yurdumdan» (1960), «Bağımsızlık Gülü» (1965), «Sakarya Meydan Savaşı» (1970), «Buğday Kadın Gül ve Gökyüzü» (1970), **Makale ve denemeler:** «Devrimcinin Takvimi» (1962), «Ya Bağımsızlık Ya Ölüm» (1964), «Köy Öğretmenine Mektuplar» (1964), Bu yapıt Türk Dil Kurumu 1965 deneme ödülünü almıştır. «Atatürkçü Olmak» (1965), «Balım Kız Dalım Oğul», «Yurt Yazıları» (1971), «Halk Önderi Atatürk» (1972), «Cumhuriyet Ağacı» (1973), Tahir ile Zühre halk öyküsünü «Sevgi Elması» adıyla yeniden yazan Ceyhun Atuf Kansu, «Sakarya Meydan Savaşı» adlı destan şiiriyle Behçet Kemal Çağlar ödülünü almıştır (1970).

Kansu bugün Üsküdar Şehir Tiyatrosu'nda anılacak

Türkiye Yazarlar Sendikası ve Üsküdar Şahir Tiyatrosu sanatçıları Ceyhun Atuf Kansu'yu anma amacıyla bugün 18.00'de Üsküdar Şehir Tiyatrosu'nda bir toplantı düzenleyecek. Toplantıya Şükran Kurdakul, Demirtaş Ceyhun, Mehmet Kemal, Doğan Hızlan, Ataol Behramoğlu konuşmacı olarak katılacak. Ayrıca Tiyatro sanatçıları Kansu'nun şiirlerini okuyacaklar.

C. Atuf Kansu için ne dediler?

A. Kadir

«Çok üzüldüm ölümüne. Ömrünü halkına adamış namuslu bir aydındı. Ve değerli bir şairdi. İleriye dönük bakışıyla, devrimci tavrıyla bir güçtü. Çoğu şiirlerinde Anadolu insanının umutlu ve iyimser yanını şakıdı. O buram buram insan kokan, o cıvıl cıvıl dizeleriyle kuşaklar boyu yaşayacak şairlerimizden biri sayarım onu. Kendisini bir kere gördüm, 1945'lerde Kırşehir'de sürgündeyken. Kırşehir'e mesleğiyle ilgili bir görev için gelmişti. Beni buldu ve o kuşkulu, pis ortamda hiç çekinmeden ilgilendiydi benimle. Bunu hiç unutmuyorum. Şimdiye kadar olduğu gibi, bundan böyle de Ceyhun Atuf Kansu dendi mi yiğit bir yürek taşıyan ve tertemiz çocuk bakışlarıyla beni ısıtan bir insan gelecek gözümün önüne.»

Şükran Kurdakul

«Ceyhun Atuf Kansu'nun yarattığı Çağdaş hümanizmanın temelini Köy-Kent emekçilerine duyduğu içten sevgi, emperyalizme karşı savaş inancıyla birlikte barışçı duyarlık oluşturur. Ozan Ceyhun uygarlık savaşımının bu üç ana ilkesine bağlanarak yeni emperyalizmin yurttaki ve dünyadaki iğrenç oyunlarına karşı direnenlere yandaş oldu. İçtenliği, doğruluğu, gerçek sevgisi 40 yılı aşkın sanat yaşamının temel taşlarıdır. Şiirlerindeki büyük sevecenliği, kapitalizmden kurtulma savaşı veren insanlığa, çok çekmiş Anadolu halkının unutulmayacak armağanlarından sayıyoruz.»

Oktay Akbal

«Acı önce şaşırtır. Zamanla duyarsınız acının ağırlığını. Ben 3 günden beri Kansu'nun ölüm gerçeğine alışamadım. Yazınımızın tam anlamıyla değişik bir kişisiydi o. Şiirlerinde, yazılarında da apayrı bir kişilik vardı. Ama İnsan olarak eşsizdi. Uzun yıllar Anadolu'da çalıştı. Sonra Ankara'da. Bu yüzden sürekli bir arkadaşlığımız olmadı. Ama Türk Dil Kurumu Yönetim Kurulu üyesi olarak 4 yıl yanyana oturduk. Tartışmalarda da hep aynı görüşleri savunduk. Yalın bir dostluk kurduk. Aramızda bir önemli bağ da Atatürk devrimciliğine bu devrimin sürekli bir atılım olduğuna duyduğumuz inançtı. Kansu'nun yazılarında Atatürk devrimciliğinin en sağlam yorumlarını buluruz. Şiirleriyle de önemli, ilginç bir sanatçıydı. İçtenlikten gücünü alırdı onun dizeleri. Gerçek bir yurtsever, gerçek bir insan, gerçek bir halkçıydı. Bütün bu nitelikler onun şiirlerinde açıkça görülür. Bir gün bana «Benim Kızamık Ağıdım şiiri geleceğe kalacağına, Kızamık hastalığından ölümler ortadan kalksın daha iyi» demişti. Yalnız bu sözü bile ondaki insan sevgisini gösterir. Onun insan sevgisinin sanata, yazına, şiire olan tutkusundan daha da güçlü olduğunu kanıtlar. Zaten sanatta insanlık yolunda yararlı bir eylem değil midir? Her değerli yazarın, ozanın, sanatçının ardından yeri doldurulmaz denir. Öyle değil. Yeri doldurulur sanatçılar vardır. Boş bıraktıkları yer o kadar önemli değildir de ondan. Oysa Kansu gerçekten «yeri boş kalacak» bir sanatçıydı. Böyle kişilere ölüm bir şey yapamaz.»

Hasan İzzettin Dinamo

«Ceyhun Atuf Kansu şovenist, Atatürkçü kültür yığınlarının içinden insancıl bir ereğe doğru atılmış nadir şairlerden biridir. Milliyetçi şiirin gölgesi altında küçük burjuva şiirleri yazmağa çalışan iddialı şairlerin dışında insancıla adanmış dünyasıyla tek başına yaşamış olan bu şaire her zaman sevgi duydum. Kendisiyle ancak geçen yılki Sait Faik armağanının verildiği sırada tanıştımsa da, insancıl şiirlerle süslü kitapları üstüne bir ya da birkaç övgü yazısı yazdığımı hatırlıyorum. Ceyhun Atuf Kansu'nun içinde yetişmiş olduğu kültür, sosyalizmin pembeliklerine doğru açılmış bir pencereden ışıklar serpiyordu. Ceyhun Atuf Kansu Ankara'nın faşizan havasında bir mucize olarak yetişmiş aydınlarımızdan biri sayılabilir. Şiir de yazdığı için bu insancıl kültürün doruğuna erişen tek kişi olmuştur. Öteki pek çok aydın onun yükseldiği basamakların dibinde kalmışlardır.

düşünceler

ataol behramoğlu

Şiir tutkunu bir yürek durdu

Bana 12.1.1977 tarihinde yazdığı bir (ve biricik) mektubunda bir yerinde şöyle diyor Ceyhun Atuf Kansu: **«Gerçekten alçakgönüllülükle ve anlayışla söylüyorum, aslında ben gölgede kalmış bir ozanımdır. Ne yeriniyorum, ne yakınıyorum. Elimden geldikçe, yaşadıkça şiirimi sürdürmeye, şiirimi bir damar gibi halkın yüreğine bağlamaya çalışacağım.»**

Şiirlerine duyduğum sevgiyi belirttiğim bir mektubuma yanıt olarak gönderdiği mektubunda söylüyor bunları. O mektubumda ben, şiirlerine duyduğum sevginin yanısıra, 1951 yılında yayınlanan **«Yanık Hava»** adlı kitabındaki şiirleri henüz okumuş olmanın taze duygularıyla, edebiyat ortamımızın nankörlüğünden, özeleştiriden de uzak olmayan bir yakınıyla söz etmiştim.

Ceyhun Atuf Kansu'nun şiirleri üzerine düşüncelerimi, geçen yılın ağustos ayında, yine bu sütunlardaki bir yazımda belirtmiştim. Benim kuşağımın şairleri, Ceyhun Atuf'un şiirlerini yine de belli ölçüde tanır. Fakat daha genç kuşağı şairleri, hele 1950'lerden yayınlanmış şiirlerini okumuşlar mıdır, bilmiyorum. Geçen yıl yayınlanan yazımda da belirttiğim gibi, Ceyhun Atuf Kansu halkçı şiirimizin en seçkin, en özgün şairlerindendir. Şiirlerinde acılı bir öfke, aydınlık bir umut, canlı bir lirizm iç içe yapıyor. Yürekten bir söyleyiş vurgusu, yapmacıksız, yalın bir sesleniş. 1948'de yazılmış **«Cumartesi Gecesi»** adlı şiirin şu dizelerine bakalım: **«Ben, ah, şen bir adam olamam, Hazindir memleketimin türküsü Bir mezarda taze bir çocuk ölüsü Ah! duramam artık duramam!»** BİR MEZARDA TAZE BİR ÇOCUK ÖLÜSÜ... Bu dize, okuyanın aklından çıkar mı bir kez daha?..

Aynı mektubunda şöyle sürdürüyor sözlerini Ceyhun ağabey: **«Sanatlar için de en çok şiir, dil yolu ile (halkın en eski üretim araçlarından biridir dil) yaşamayı halkın yüreğine bağlar. (Yaşamanın dilde özleşmesi oluyor şiir). Şöyle de diyebiliriz, yaşamanın üretimle özleşmesi oluyor şiir: Yaşamayı üretmek gibi, yaratıcı, halkça bir iş, savaşmak, sevişmek, dost olmak konuşmak gibi güzel bir şey.»** Ve şu cümleyle bağlıyor bu konudaki düşüncelerini: **«Aslında, önemli olan şiir yazmaktır, şiir yazmanın yararına, şiir yazmanın dünyayı ve halkı sevmek kadar güzel bir iş olduğuna inanmaktır.»**

Sanat bir araçtır türünden, uluorta, katı, özentili sözlere ve yaklaşımlara; sanatı, onu doğuran coşkudan, sevgiden boşaltıcı, tek boyutlu, sekter tutumlara karşı; yukardaki aydınlık, yaratıcı düşünceler üzerinde ne kadar durulsa azdır.

Benim için paha biçilmez bir armağan olan mektubunun bir başka yerinde de, şiirlerim üstüne yazmak alçak gönüllülüğünü gösterdiği bir yazısına ilişkin olarak şöyle diyor: **«Şiire ozanca bir bakışın aydınlığını getirmek istedim, şiiri ve ozanı tanıtırken, Bunun dışındaki eleştiriler, bakışlar bana hep sağ çıkışlar olarak göründü. Şiiri ancak şiirle anlatabiliriz. (Şiir diliyle eleştirilir şiir.)»**

En son Ankara'da, sanırım 1976'nın güz aylarından birinde, Cumhuriyet'in Ankara bürosunda ikimiz de Fikret Otyam'a uğradığımız bir sırada karşılaştık kendisiyle. Şiirden çok, siyasal ortamdan konuşmuştuk o gün. Üzgün ve karamsardı anımsadığımca. Ben, belki biraz da sertçe kaçan bir tonla eleştirmiştim karamsarlığını... Beni sessizce, dostça dinlediğini anımsıyorum. Fakat yine de biraz kırgın gibi ayrılmıştık. «Varlık» dergisinde şiirlerim üstüne yazısını gördüğümde, aklımdan ilk geçen ve beni en çok sevindiren şey «bana küsmemiş» düşüncesi oldu... Ceyhun Atuf Kansu'yu bir kez bile olsun görüp kendisiyle konuşmuş olanların hiç bir zaman unutamayacağı şeylerden biri de, sesinin tonunda, bakışlarında ve tüm davranışlarında yansıyan sıcak insanlığı; bilge bir düşünceyle narin bir duyguluğu birleştiren ender kişiliği olacak.

Ölüm kavramını Ceyhun Atuf Kansu adıyla birlikte düşünmek çok güç. Alışılması çok güç bir şey bu.

Dünya Tiyatrolar Günü'nde TYS bir toplantı düzenliyor

Türkiye Yazarlar Sendikası'na (TYS) bağlı Tiyatro Yazarları Kurulu Dünya Tiyatrolar Günü'ne raslayan 27 Mart Pazartesi günü tiyatro yazarlarının sorunlarını saptamak ve gerekli girişimleri yapmak üzere Harbiye Şehir Tiyatrosu'nda 16.00-20.00 arasında bir toplantı düzenleyecek.

Güney Akarsu, Hayati Asılyazıcı, Recep Bilginer, Güngör Dilmen, Bilgesu Erenus ve Vasıf Öngören'in katılacakları toplantıya TYS üyesi olsun olmasın tüm tiyatro yazarlarının çağrılı oldukları bildirilmiştir.

Haftanın Filmleri — MÜNİR EMRE

«BABAM VE USTAM» VE İTALYAN SİNEMASI'NIN SESİ

Babam ve Ustam (Padre Padrone) Pola ve Vittorio Taviani yönetiminde çevrilmiş bir İtalyan filmi, 1977 Oynayanlar: Omero Antonutti, Saverio MaMrconi, Fabrizio Forte, Stanko Mo'nar. Oynadığı sinema: Konak (2. hafta)

İtalyan sinemasının Visconti, Resselini, De Sica ...lardan gelen ve adına Yeni Gerçekçilik dediğimiz köklü ve sağlam bir tabanı var. Bu tabanı oluştudan tipler ve olaylar bize ve bizim insanımıza çok yakındır aslında. Örneğin bir Germi'nin tipolojisinde bizden çok şeyler buluruz. Yeni gerçekçilik sonrası Bertoloucci, Belloccıovve ve özellikle Victori DE SETA'larla süren yeni akım İtalyan sinemasına çok daha değişik rüzgarlı bir soluk getirdi. İşte bu genç kuşağın en yaratıcı temsilcilerinden Taviani kardeşler ilerde sinema klasiklerine geçecek bir başeser sunuyor bizlere.

«Parde Padrone»... Evet «Babam ve Ustam»... Sinema kritiğinin hangi açısından bakarsanız bakın büyüklüğü tartışılamayacak bir film. De Seta'nın geçtiğimiz senelerde Sinematek'te izlediğimiz La Banditi Orgosolo'yu hatırlatan belgesel ve epik sahneler, (Kadının hamur yuğuruşu, çocuğun süt sağma v.b. sahneleri) şiirsel anlatım, nefis fotoğraflar... Tümüyle. Bir İtalyan Devlet kuruluşu olan RAI'nin parasal olanaklarıyla da desteklenen Taviani kardeş'er, ticari sinemanın tüm kaygılarından uzak, yarı belgesel bir başeser oluşturmuşlar. Aslında Vertov'un Kino Glaz'ının Sinema Göz) bugüne uzantısını «Babam ve Ustam»da çok çağdaş bir biçimde izlemek büyük bir şans oluyor bizler için...

«Babam ve Ustam»da Ataerkil Sardunyalı bir ailenin yaşamı diyalektik bir biçimde anlatılıyor. Bu, çağların ortadan kaldıramadığı eski-yeni ilerici-gerici ve baba-oğul çatısmasıdır. Belki de yeni bir Turgenyev şiiridir. Despot bir oluşumun sembolü baba (Omero Antonetti) küçük çocuğu Gavino'yu ilkokuldan koparıp, ailenin geçim kaynağı olan sürülerine çoban yapar. (aslında Gavino filme konu olan romanın yazarıdır. Olaylar tümüyle yaşanmış ve yazarın romanından alınmıştır.) Yıllarca ağaçlarla, keçilerle ve sessiz doğayla başbaşa yaşayan Gavino'nun tek gördüğü babası ve hissettiği onun acımasız zulmüdür. Baba bir sadist değildir aslında. O doğanın ve düzenin kurallarını uygulayan kötü bir aktördür. İçi sızlayarak da olsa... Bu sessizliği dağa gelen bir akerdeonun «nağmeleri» bozar. Fonda neden bir Schubert? Yarasa Uvertürü... Bu canlılık o denli uyar ki Gavina'nun terkedilmişliğine. Artık Baba'ya direniş başlamıştır. Bu başkaldırış Gavino'nun askere gidişinden sonra çeşitli biçimlerde sürüp, gider. Askerliğin verdiği uyanıklık ve cehaletten arınma çok şeyler kazandırmıştır Gavino'ya Baba'nın ilkel baskısı sona ererken, kafesten kaçan kuşun özgürlüğü ve akrabalarla yeni bir savaşımı başlamıştır.

Padre Padrone'de şimdiye dek bir çok «olumlu» filmde göremediğimiz ölçüde Brecht'vari güzellikte epik öğeler ön plândadır. Zaman zaman seyirci kendini filmde hisseder. Belki aynı acıları duyarak...

Tümüyle basit, yalın anlatımlı çarpıcı ve çok olumlu bir mesajı olan bu filmi sinemaseverler mutlaka görmeli ve ayrıca birçok kişinin görmesini sağlamalı ki salonlar boş kalmasın. Yoksa bu tür filmleri getirmekle kutlanacak bir iş yapan film sahiplerine başka nasıl destek olunabilir. Evet sinemaseverler görev başına...

SERGİLER... ELEŞTİRİLER...

Mehmet Bolvadin

Mehmet PESEN
Resim - Tiglat Sanat Galerisi - 15 Mart/7 Nisan

Ülkemize özgün ya da Türk resmi nasıl olmalıdır sorunları rahmetli Cemal Tollu, Bedri Rahmi'ler zamanında sürekli tartışılırdı. Üstelik kendilerine göre çözüm de getirmişlerdi. Sözgelimi Bedri Rahmi «Dufy» vari yapıtının bir köşesine yerel motifler, kilimler yerleştiriyor, bir başkası kübist bir anlatımla mevleviler ya da allah, peygamber laflarının arapçasını ülkemize yerleşti diye yapıtında kullanıyordu.

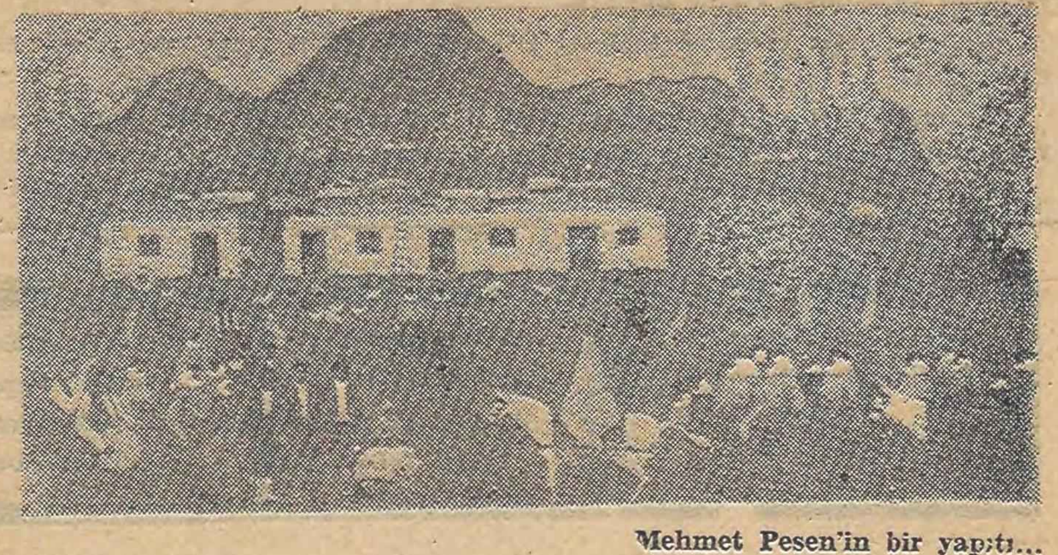
M. Pesen (dğ. 1923) Bedri Rahmi'nin ilk öğrencilerinden. Son kişisel sergisinde çoğunlukla konu köy düğünü.

Nişantaşı'nın patırtılı gürültülü yoğun trafiğinden kurtulup galeriye giriyorsunuz. Küçük küçük yapıtlar, davul zurnalı köy düğünleri. Ne var ki ses seda yok. Fanustasınız sanki.

Dilerseniz bir resme bakalım birlikte. Çoğu resminde olduğu gibi ortada beyaz at üzerinde üstü al tül ile örtülmüş gelin. Solda oğlanevi. Davul zurnayla karşılıyor yörük gelinini. Adakları koç bile var kalabalık arasında. Tavukla horozların umurunda değil otlanıyorlar diledikleri gibi. Oğlan ve kız evinin allı morlu bayrakları giysilerin cümbüşüne katılıyor. Orta planda köy evleri çevresinde söğüt, kavak ağaçları, ve geride dağlar.

Yapıtın ortasındaki gelinin abartılarak belirtilmesi. Rönesans resminde İsa ve Meryem'in yanı resimde önemli kişinin abartılarak belirtilmesine benziyor.

Sanatçının kendisini minyatür kökenli saymasına karşın yüzeysel ya da turistik, folklorik biblolar gibi yapıtları değerlendirmek doğru yaklaşımdır sanırım.

Mehmet Pesen'in bir yapıtı...